NOV 19 1945 2/6

VIENYBĖ

LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY

LIX METAI 46 N — PENKTADIENIS 1945 M. LAPKRIČIO (NOV.) 16 D. — KAINA 5 CENTAI

Ateinančių metų vasario mėnesį Vienybė minės savo įsikūrimo 60 metų jubiliejų. Ta proga, [illegible] specialus Vienybės numeris, kuriam prašoma [illegible] atitinkamų raštų

New York Public Library 470 Fifth Ave

DABAR

Į Washingtoną
Apie atombombą
Tremtinių dalia
Faustas Kirša

JUOZAS TYSLIAVA

Praeitame Vienybės numeryje buvo pranešta apie Edward A. Kelly rezoliuciją JAV Atstovų Rūmuose.

Šiame numeryje pranešama apie senatoriaus Willis rezoliuciją JAV Senate.

Abi rezoliucijos Kongrese — tam pačiam tikslui: padėti Lietuvai atgauti laisvę ir nepriklausomybę.

Tai vis nuopelnai Amerikos Lietuvių Misijos, kurios suvažiavimas įvyksta šį penktadienį Washingtone.

Ar dar reikia aiškinti, kodėl jūs turite važiuoti į Washingtoną?

Ar dar neaišku, kodėl jūs, negalėdami patys ten dalyvauti, siunčiate bent savo auką?

**
*

Rašant šiuos žodžius, mane aplankė lt. Pranas Aleksis, neseniai grįžęs iš Europos.

Būdamas Vokietijoje, leitenantas turėjo progos pamatyti šimtus lietuvių, žiauraus likimo išvytų iš tėvynės.

Vargiai, ar mes čia galime įsivaizduoti tą vargą, kurį mūsų tautiečiai kenčia ištrėmime.

Įteikdamas pluoštą rankraščių, specialiai įduotų parvežti Vienybei, leit. Pr. Aleksis, tarp kita ko, pareiškė:

"Jeigu tremtinių gyvenimo sąlygos nepagerės, tai didelė dalis jų išmirs — pirmiausia vaikai ir seniai . . . "

**
*

Trys išmintingi vyrai — Trumanas, Attlee ir King — tariasi, kas daryti su atombomba —

Atiduoti ją Stalinui, ar patiems žaisti? . . .

Šiuos žodžius rašant, dar nebuvo žinomi tos konferencijos rezultatai.

Bet, manau, pasaulis neperdaug nustebtų, jeigu čigonas, išviliojęs arklį, išsiderėtų dar ir balną.

Jeigu Rooseveltas su W. Churchillu nepavydėjo Stalinui Europos, tai ką jau čia gailėtis bombos.

**
*

Dabar įsivaizduokite, kad atombombos paslaptis yra lietuvio, latvio ir esto rankose.

Taip, vietoj Trumano, Attlee ir King, to galingojo ginklo likimą svarsto kiti trys vyrai, kurių tėvynėse, Baltijos pajūryje, šiandien siaučia dar negirdėtas istorijoje bolševikų teroras.

Įspėkite, kaip lietuvis, latvis ir estas šiuo atveju pasielgtų?

Aišku — jie padovanotų bombą Stalinui.

Jie, kaip sakoma, duotų ir dar dribtelėtų . . .

**
*

Tarp daugelio Lietuvos pabėgėlių Vokietijoje, britų zonoje, yra atsidūręs ir poetas Faustas Kirša.

Šiomis dienomis gautas vienas jo eilėraštis, kurio dalį čia noriu pacituoti.

Štai kaip poetas Kirša vaizduoja tremtinio likimą—

"Kai mes važiavom pro
šilojus,
Paliko vaisiai ir žiedai.
Paliko peteliškių rojus
Ir mūsų ašarų veidai.

Dar šaukė liepos, kad
sugrįžtum,
Paukšteliai purtė sparnelius,
O mes sugrįžti nesiryžtam,—
Tėvynė rodė mums kelius!
Ne tam mes ėjom, kad
raudotum,
Kai beržo glostėme kasas,—
Čia naujos minios, miestai,
plotai
Ir byra ašara, tai kas?"

Edward A. Kelly
Kongresmanas iš Illinois valstybės

Lapkričio 1 d., pirmą kartą lietuvių tautos istorijoje, Jungtinių Amerikos Valstybių Kongrese, Washingtone, pradėta akcija už nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymą. Tą svarbų žygį drįso pradėti kongresmanas Edward A. Kelly, pasiūlydamas JAV Kongresui rezoliuciją Lietuvos laisvės reikalu. Kongresmanas Kelly yra ilgametis Demokratų Partijos atstovas iš Illinois valstybės JAV Atstovų Rūmuose. Jis tose pareigose yra 14 metų. Kelly yra artimas Amerikos Lietuvių Misijos kopirmininko Al. Kumskio draugas ir didelis lietuvių tautos laisvės aspiracijų rėmėjas. Ryšy su sakyta akcija JAV Kongrese, Kelly tampa lietuvių tautos didvyriu, o lapkričio 1 dieną — mūsų visų patriotinė šventė.

Rusų kacapai Lietuvos tarnybose

Pranešama, kad šį kartą rusų bolševikai Lietuvoje rodo dar mažiau pasitikėjimo lietuviams. Net ir tiems, kurie prie okupantų laižosi ir skelbiasi esą "gryni komunistai"... Rusai šį kartą nori Lietuvą ne tik subolševikinti, bet ir surusinti. Dabar jie bepasitiki tik savo tautiečiais.

Tose vietose, kur nuo seno yra daugiau gyvenusių rusų kolonistų, vadinamų burliokais, milicininkų, valsčių vadovų ir kitokiose smulkesnėse valdiškos tarnybos vietose visur pastatyti rusai kacapai. Taip yra Pakaunėje, apie Jonavą, Kedainius, taip pat visoje eilėje šiaulių, Utenos bei Zarasų apskrities vietovių. Vilniaus srityje bolševikai taip pat pasikliauna tik rusiais arba jau nesusipratusiais gudais, bet tik ne lietuviais.

Tai liečia vietinius Lietuvos gyventojus. Čia nekalbama apie vokiečių laikais arba dabar pačių bolševikų atgabentus į Lietuvą tūkstančius kacapų ir valkatų, kurių mažiau patikimus bolševikai grąžino į Rusiją (į Sibirą), bet "gerus bolševikus" paliko terorizuoti Lietuvos žmones ir vadovauti Lietuvos surusinimo akcijai.

Olis ir Kelly kalba per radijo tinklą

Adv. A. Olis, Amerikos Lietuvių Misijos pirmininkas ir kongresmanas Edw. A. Kelly šį ketvirtadienį ar penktadienį, 7 val. vak. (ES time) 6 val. (Central time), kalbės iš Washingtono per American Broadcasting Co. vadinamą "Coast to Coast" radijo tinklą. Juodu kalbės ryšyje su Amerikos Lietuvių Misijos suvažiavimu, įvykstančiu šį penktadienį Washingtone. Kalbų tema: LIETUVAI PRIVALO BŪTI GRĄŽINTA NEPRIKLAUSOMYBĖ.

Juodviejų kalbos bus girdimos visoje Amerikoje. New Yorke jų kalbas perduos WJZ, Bostone — WCOP, Waterbury — WATR, Scranton — WARM, Baltimorėje — WFBR, Phila. — WFIL, Pittsburghe —WCAE, Clevelande — WJW, Chicagoje — WCFL, Miami — WGBS, Washingtone — WMAL, Los Angeles — KECA ir tt.

Ši teisė nemokamai pasinaudoti vienu iš didžiausių Amerikos radijo tinklų buvo gauta Amerikos Lietuvių Misijos pastangomis.

Tarybų Lietuvos švietimo komisaru, vietoj Venclovos paskirtas Žiugžda.

Ukmergėje leidžiamas naujas laikraštis Kelias į Socializmą.

REZOLIUCIJA DĖL LIETUVOS LAISVĖS JAV SENATE

SENATORIUS WILLIS SIŪLO GARANTUOTI LIETUVOS VALSTYBĖS NEPRIKLAUSOMYBĘ

Lapkričio 1 d. Atstovų Rūmuose kongresmanas Edward A. Kelly pasiūlė rezoliuciją Lietuvos laisvės reikalu. Bet tai buvo tik pusė to, ką Amerikos Lietuvių Misija yra laimėjusi Washingtone. Tomis pačiomis ALM pastangomis, Jungtinių Amerikos Valstybių Senate, lygiai po savaitės laiko, lapkričio 6 d., buvo padarytas dar vienas istorinis žygis Lietuvos nepriklausomybės bylai ginti: tuo pačiu reikalu pasiūlyta priimti antra rezoliucija.

Senatorius Willis, republikonas iš Indiana, pasiūlė priimti rezoliuciją, kurioje jis nedvejojančiai kreipiasi į JAV prezidentą ir Valstybės Departamentą dėti pastangas ir panaudoti savo įtaką, kad Lietuvai, jos gyventojams, būtų garantuotas nepriklausomybės atsteigimas ir laisvų bei demokratinių rinkimų teisė.

Senatorius Willis, prieš formalų tos rezoliucijos pasiūlymą, pasakė atatinkamą kalbą, kurioje pakartojo prezidento Trumano žodžius, neseniai pasakytus Laivyno Dienoje, būtent, kad turi būti grąžinamos suverenumo ir savivaldos teisės kiekvienai tautai, kuria tai buvo atimta jėga.

Savo kalboje senatorius Willis taip pat pakartojo šiuos prezidento Trumano žodžius: "Mes atsisakysime pripažinti bet kurią valdžią, primestą bet kuriai tautai bet kurios svetimos valstybės jėga."

Toliau senatorius Willis, kreipdamasis į savo kolegas Senate, pastebi, kad "Jungtinės Valstybės niekados nėra pripažinusios Lietuvos pavergimo, kartu su mažaisiais jos kaimynais Baltijos pajūryje — Estija ir Latvija." Toliau Senatorius Willis pasakė, kad nuo 1920 iki 1940 m. Lietuvos Respublika, savo pastangų dėka, pasiekusi didelių laimėjimų, kuriuos vėliau du agresoriai, vienas paskui kitą, sunaikino. Be to, Senatorius Willis pastebėjo, kad rusai, antrukart sugrįžę į Lietuvą, galį joje pasilikti, jeigu Jungtinių Tautų Organizacija negarantuos Lietuvai laisvės, kurios ji taip troškta ir kuriai ji yra pilnai pribrendusi.

Todėl toje rezoliucijoje, kurios angliškas tekstas ištisai dedamas 7 pusl., senatorius Willis siūlo Lietuvos nepriklausomybės atsteigimo reikalą įtraukti į būsimos užsienio reikalų ministerių konferencijos dienotvarkę Londone.

Šios dvi rezoliucijos JAV Kongrese (kongresmano Ed. Kelly rezoliucija Atstovų Rūmuose ir senatoriaus Willis rezoliucija Senate), kaip jau sakyta, yra didelis lietuvių tautos laimėjimas kovoje dėl nepriklausomybės atsteigimo. Tai dar kartą parodo, kad Amerikos Lietuvių Misijos nusistatymas buvo ir yra teisingas, kiek tai liečia mūsų organizuotos visuomenės akciją Washingtone, o ne kuriame kitame Amerikos mieste. Todėl Amerikos Lietuvių Misija ir šaukia suvažiavimą Washingtone. Kad šios dvi rezoliucijos Lietuvos reikalu būtų priimtos Atstovų Rūmuose ir Senate, priklauso nuo Amerikos lietuvių visuomenės.

Šią savaitę, lapkričio 16 ir 17, Statler viešbutyje, Washingtone, įvyksta kongresinė vakarienė, kurioje, be mūsų delegatų, dalyvaus apie 150 kongresmanų ir senatorių. Svarbu, kad toje vakarienėje delegatai galėtų savo kongresmanams ir senatoriams išaiškinti Lietuvos nepriklausomybės bylą. Svarbu, kad ALM suvažiavimo posėdžiuose būtų galima aptarti planus, liečiančius Lietuvos laisvės reikalą.

Žodžiu, Amerikos Misija Washingtone pradėjo realų Lietuvos nepriklausomybės atsteigimo darbą. Dabar į šį darbą privalo būti įtrauktos visos Amerikos lietuvių visuomenės jėgos.

ŽINIOS IŠ VISUR

— Honolulu valkatų išprovokieti, Amerikos jūrininkai sukėlė ten eilę kruvinų riaušių.

— Rusams traukiantis iš Mandžūrijos, čan Kai Šeko kariuomenė užėmė eilę miestų.

— Naujas Indonezijos sukilėlių premjėras Sutan Sjahrir pradėjo taikos derybas su britais.

— Prancūzijos steigiamasis seimas gen. deGaulle perrinko laikinu respublikos prezidentu.

— Washingtone įvyko Amerikos rabinų suvažiavimas, kuriame reikalaujama įleisti 100,000 žydų į Palestiną.

— Buvusiam Valstybės sekretoriui Cordell Hull pripažinta Nobelio taikos premija.

— Į šiaurinį Iraną (Persiją) atvyko nauji rusų kariuomenės daliniai.

— Indonezijos nacionalistai kreipėsi į Maskvą, prašydami padėti jiems išsikovoti nepriklausomybę.

— Dėl nežinomų priežasčių, Takio mieste sudegė amerikiečių kareivinės.

— Berlyne iškilmingai atidengtas paminklas sovietų karo didvyriams.

— Iš Tunisijos ištremta 1,200 italų fašistų.

— Iš Londono pranešama, kad Stalinas vis dar ilsisi Kaukaze ir kad jo sveikata esanti gera.

— Egipto valdžia vėl reikalauja britų kariuomenę apleisti tą kraštą.

— Pakeliui iš Europos į Washingtoną gen. Eisenhoweris buvo sustojęs Bostone, kur jis sutiktas kaipo divyris.

IŠ OKUPUOTOS LIETUVOS

A. SNIEČKUS VILNIAUS GUBERNATORIUS

Patikimomis žiniomis, Antanas Sniečkus, buvęs anksčiau pirmasis Lietuvos Komunistų partijos sekretorius, neva žuvęs, kaip buvo pasklidę gandų. Dabar jis šeimininkauja Vilniuje yra Liet. Komunistų partijos Centro Komiteto antrasis sekretorius.

Sniečkus — gryno kraujo lietuvis, reto žiaurumo ir niekšiškumo išgama. Parsidavęs nuo seno rusams. Šitas lietuviškas muravjovas dabar rado ir sau tinkamą istorinio Muravjovo — Koriko veiklos miestą — Lietuvos sostapilę Vilnių.

BUVUSIUOSE LIETUVOS PREZIDENTO RŪMUOSE — PIONIERIŲ NAMAI

Lietuvos Prezidentūros rūmai Kaune paversti pionierių (jaunųjų komunistų) namais. Ministerių kabineto rūmuose įsikūrė Kauno miesto komunistų partijos komitetas.

Komunistinė Lietuvos rašytojų sąjunga su Petru Cvirka priešakyje pradžioj buvo prisiglaudusi Prekybos ir Pramonės Rūmuose, o dabar persikėlė į kalną — į Juozo Tūbelio namus. Kaip žinoma, 1940-41 m. Cvirka valdė Jono Vailokaičio namus. Taigi mūsų Petrukas labai mėgsta gerus namus už tat, jis toks patenkintas okupantais.

KAUNO MIESTO SODAS — PAVERČIAMAS... KAPAIS

Kauno miesto sodas prie teatro — paverčiamas kapinėmis. Ten palaidoti kilmingesnieji raudonarmiečiai, kurie žuvo "bevaduodami" Lietuvą. Panašios kapinės įruošiamos ir Vytauto parke ties buvusia "Valgio" b-vės užkandine . . .

Miesto sodas, kuriame stovėjo Dr. V. Kudirkos, kompozitoriaus Sasnausko ir kitų didžiųjų lietuvių biustai, dabar — garbės vieta Lietuvos okupantų herojams. Oi, nepastovi vieta, kaip nepastovi amžinojo poilsio vieta ir išdavikei Salomėjai Nėriui, palaidotai lietuvių tautos šventovėje — Karo Muziejuje. Vieną dieną lietuvių tauta, išsilaisvinusi iš Maskvos jungo, tikrai išmes iš ten visas tas atmatas ir įsibrovėlius.

Sweentenham uosto gyventojai, Malajų pusiasaly, pasitinka grįžusią britų karuomenę.

TAKE IT or LEAVE IT

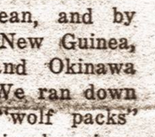

Vitalis Bukšnaitis

Parvažiavau, ačiū Dievui...

I was one of the lucky ones. After spending two years in the Navy aboard a Destroyer Escort which battled planes and subs in the Mediterranean, The Atlantic, The Pacific, and almost all the traditional "seven seas," I am home again, bedecked with service ribbons, and with hardly a scratch to show for it all.

Naturally, I'm delighted to be home again. After all the mud and rain that I "enjoyed" in the tropics, New York is a veritable paradise for me. Its sweating, steaming, teeming millions are as a whiff of Channelle No. 5 to this sentimental correspondent when he encounters them in subways, theatres and railroad stations.

Yes, I was one of the lucky ones. My ship repulsed attacks by Messerschmitts in the Mediterranean, and by Kamikazes off New Guinea, Leyte, Luzon and Okinawa in the Pacific. We ran down and broke up "wolf packs" of Jap and Nazi submarines. We weathered a terrific typhoon off Okinawa about a month before V-J Day. And we came through all this without a single casualty.

I was detached from my ship at Shanghai on September 26th, reached the Okinawa Staging Center October 3rd, and three days later found myself aboard the Aircraft Carrier Shangri-La, bound for Long Beach, California, where Pullman trains were waiting to whisk us across the continent to Lido Beach, Long Island. I received my Honorable Discharge from the Navy October 30th.

So much for my military career. I've taken off my sailor suit because the war against the Axis nations has been won. But this is no time for resting on Laurels and admiring of Service Ribbons. There's a much more important war — a war of ideas and ideoligies—which is still raging.

Shall we rest and make merry while hundreds of thousands of our Lithuanian cousins across the sea face starvation and extinction as exiles from their native land only because of their passionate belief in Freedom and Independence from a foreign invader?

If we do, our victories over the Axis threat to civilization will be a hollow mockery. And many of us will seriously wonder whether we were really so lucky that we came back. . .

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

A. Matjoška

Baltic American Dr-jos pirmas šio sezono susirinkimas įvyks lapkričio 18 d., 7:30 val. vak., International Institute, 190 Beacon St., Boston, Mass. Įdomi bus programa, kurią pateikę trijų tautų menininkai. Lietuviška meno dalis susidės iš dainų ir tautinių šokių. Dainuos duetus p-nia A. Januškevičienė su p-le Ak. Siauriūtė. Tautinius šokius pašoks lietuvių jaunamečių grupė, p. O. Ivaškienės vadovaujama. Aišku, latviai ir estai taip pat neatsiliks nuo lietuvių. Po susirinkimo bus užkandžių ir draugiškas pasikalbėjimas. Draugijų valdyba priešakyje su pirm. dr. Pr. Galiniu ir sekr. p-nia Br. Cleveland — Pilipaite, maloniai kviečia lietuvius gausiai dalyvauti šiame baltiečių susirinkime.

JAUNIMO VEIKLA

Lietuvių Jaunimo Ratelis praėjusiam susirinkime pravedė keletą svarbių nutarimų: ruošti vaidinimo vakarą ir rengti ratelio metinę vakarienę ateinančių metų pradžioje. Be to, nemažai rūpesčio susirinkusiems sukėlė Lietuvos laisvės reikalai ir brolių kentėjimai. Tų rūpesčių vedini, susirinkusieji plačiau išsikalbėjo apie A. L. M. įvykstančią Washingtone ir apie ALT šaukiamą kongresą Chicagoje. Kadangi abiejų suvažiavimų tikslas — Lietuvos laisvės bylos ginimas, todėl ratelio jaunimas remia juos moraliai ir materialiai. Iš ratelio kuklaus iždo paskirta $20.00 auka, kuri dalinama pusiau; Chicagos lietuvių kongresui $10 ir Washingtono lietuvių misijai $10.

Malonu pabrėžti, kad ratelio jaunimas tvirtai stovi už visuotinį Amerikos patriotingų lietuvių vienybės įgyvendinimą, ir kuo uoliausią Lietuvos bylos gynimą.

KADA KATALIKIŠKO LAIKRAŠČIO REDAKTORIUS VIRSTA DEMAGOGU

SO. BOSTON, MASS. — Vietos lietuvių Piliečių Dr-ja yra viena iš stipriausių ir turtingiausių vietinių organizacijų. Jos pastogėje sutelpa įvairių pažiūrų žmonės ir jie sudaro geriausią visuomeninę vietinę pajėgą. Spalių 18 d. įvyko S. B. L. P. D. mėnesinis gausus susirinkimas. Svarstyta keletas svarbių klausimų. Kaip Amerikos Lietuvių Kongresas, Bostono burmistro rinkimai ir nominacijos į draugijos valdybą.

Dėl vietos laikraštyje ir laiko stokos, pastarųjų klausimų neliesime, bet kalbėsime apie pirmąjį. Draugijos valdyba savaposėdyje apsvarsčiūs A. L. K. šaukimą Chicagoj, rekomendavo susirinkimui siųsti dr-jos atstovybę ir trijų asmenų ir jiems apmokėti po šimtinę kelionei. Taipgi rekomendavo šimtinę auką kongresui. Šias eilutes rašąs pirmas kalbėjo ir ragino susirinkusius priimti valdybos rekomendacijas, kas vėliau ir buvo padaryta. Kongreso klausimu buvo nemažai kalbėta ir jau buvo prieita prie pabaigos, sutinkant su dr-jos valdybos rekomendacijomis. Baigiantis minėtam klausimui pavėluotai atsirado ir Darbininko red. A. F. Kneižys ir, atsistoję, pradėjo rėžti "prakalbą." Pirmiausiai išaiškino iš ko A. L. T susidaro. Rodos, taryba užgimė tik vakar ir susirinkusieji be p. Kneižio aiškinimo būtų nė nežinojusi apie ją. Neveltui iš susirinkusių pasigirdo balsai: "Čia susirinkimas, bet ne prakalbos." "Nereikia mums prakalbų." Kneižys savo "prakalbą," žinoma papuošė "perlais". Ir štai kaip iš redaktoriaus lūpų skabėjo: "tautininkai su komunistais eina". Kur ir kada tautininkai ėjo su komunistais? Man atrodo, kad gamta p. Kneižį apdovanojo gražia iškalba, bet labai nuskriaudė taktu. Eiliniai veikėjai, svarstydami kongreso klausimą, nė vienas taip žemai nenupuolė, kaip mūsų katalikiško laikraščio red. p. Kneižys. Kažin ar toks nesąmoningas įsakymas atsirado iš viršaus, ar tik atstovo galvoje?

Atrodo, kad p. Kneižys, mane ir tautininkus apmelavęs, ras tarpe susirinkusiųjų ne tik pritarimo, bet ir gaus tikietą už šimtinę į Lietuvių Kongresą Chicagoj. Apsiriko. Tikieto redaktorius negavo. Be to, argi sąmoningas lietuvis patikės p. Kneižiu, kad tautininkai su mūsų tautos didžiausiais priešais eina? Aišku kad ne. Per stambūs tautininkų nuopelnai dėl Lietuvos laisvės, jų negalima nustelbti ir vartojant didelę demagogiją.

Šiandien visi kovotojai už Lietuvos laisvę kalba ir rašo apie lietuvių vienybę, bent ne visi siekia praktikoj jos įgyvendinti. Šiaip ar taip pagalvojus, prašosi tokia išvada: kalbėkime ir rašykime apie visuotiną lietuvių vienybę, bet kelius, vedančius į vienybę, griaukime. Taip vienas iš tų vienybės griovėjų ir yra Dr-ko red. A. F. Kneižys. Kaip skaudu ir gaila, kad kritingiausiu pavergtos Lietuvos momentu tokias nesąmones žmonės skelbia. Gal kam atrodo jos mažos svarbos, bet mano jautriai lietuviškai sielai yra per didelės ir užtat negailestingai smerkiu kaltininką. Būčiau vienas iš laimingiausių, jeigu matyčiau Dr-ko red. p. A. F. Kneižį einant nuoširdaus vienybę skelbenčio kūrėjo keliu. Tik tokiu keliu eiti iš mūsų reikalauja pavergta motina Lietuva.

A. Matjoška

Atsišaukimas vienybės reikalu

SLA 7 Apskričio suvažiavime rugsėjo 30 d., Wilkes Barre, Pa., vienbalsiai nutarta atsišaukti į lietuvių visuomenę šiuo reikalu:

Amerikos lietuviai jau daug nuveikė Lietuvos išlaisvinimo reikalu ir lietuvių tremtinių šelpime, tačiau tai dar tiktai pradžia darbo.

Lietuva dar okupantų vergijoje. Jos Nepriklausomybės atsteigime Amerikos lietuviai daug galės pagelbėti, jei vis bendrai veiks.

Lietuvių pasiskirstymas į įvairių įstaigų vardais suskaldė mūsų vienybę ir slopina lietuvių įtaką politiniu atžvilgiu.

Dar yra proga bendra veiklai visus Amerikos lietuvius sujungti.

Ta proga, tai — ALT Kongresas Chicagoje ir Lietuvių Misija Washingtone.

Delegatai tuose suvažiavimuose turėtų daryti spaudimą, kad šis reikalas būtų atidžiai apsvarstyta ir surasta būdas sujungti visus Amerikos lietuvius veikti bendrai vienos įstaigos vardu, Lietuvos išlaisvinimo ir lietuvių šelpimo reikale.

SLA Apskričio vald.:
M. Kupris, pirm.
J. Maceina, sekr.,
A. Galinskas, ižd.

DEL BENDRO VEIKIMO LIETUVOS REIKALU

Amsterdamo Lietuvių Komitetas, kurį sudaro draugijų atstovai bei veikėjai, buvo raštu įteikęs pageidavimą, sujungti visas patrijotines jėgas Lietuvos gelbėjimo darbui, Pittsburgho Konferencijai. Panašus pageidavimas buvo ir New Yorko Seime. Taip pat, matėme spaudoje, kad tokių pageidavimų ir net reikalavimų buvo ir iš kitų kolonijų. Bet iki šiol — jokių pasekmių. Dabar šaukiami du susibūrimai: Washingtone ir Chicagoje. Veltui būtų noras vienybės dabar. Vieni pasiūlė, kiti atsisakė ir atliktas kriukis; o kolonijos... kas jus ten paiso, tik duokite pinigų. Seimai įvyksta.

Taigi mes savo susirinkime 1945 m. spalių 21 d. nutarėme reikalauti, kad šiuose Seimuose vienybės klausimas būtų aptartas ir kad surastų išeitį sujungimui Amerikos Lietuvių Tarybos ir Lietuvai Vaduoti Sąjungos bei Misijos bendram Lietuvos vadavimo darbui. Toks yra mūsų Komiteto, veikėjų ir dvasiškių noras. Ir ne tik mūsų, bet ir daugelio kitų kolonijų, ką liudija spaudoje tilpęs kun. J. Bakšio iš Rochester, N. Y. atviras laiškas, kuriam mes pilnai pritariame. Gal sakysite: kas čia blogo, jei negalime susitarti, dirbame paskirai, bile atliekame gerą darbą. Taip! Bet tą darbą atliktume žymiai mažesnėm išlaidom, kurios dabar tenka geležinkelių Ko. ir hoteliams, siunčiant po kelias delegacijas tuo pačiu reikalu, nuskriaudžiant skurstančius tremtinius. Be to, senųjų veikėjų eilės retėja, o jaunimą nei su pyragu nepriviliosi prie tautinio veikimo, kuomet jie mato tarpusaves rietenas ir susiskaldymą.

Kolonijose ūpas nupuolęs veikimui, sukelti pinigai laikomi ir vis laukiama to subūrimo visų patrijotinių jėgų bendram Lietuvos vadavimo darbui; to bendro vieneto — autoriteto. Dabar tos menkutės aukos vienam ar kitam centrui, tai tik parodymas, kad mes norime veikti ir prisidedame, bet būtų keleriopai didesnės, jei būtų vienybė. Jeigu ir ateity tas nesusitarimas bus, turėsime laukti, kol bus proga didesnę paramą suteikti Vyriausiam Lietuvos Išlaisvnimo Komitetui.

Nejaugi jūs, Centrų pareigūnai, nerandate bendros kalbos bent šiame Tėvynei kritiš kame momente? Argi dėl vieno, kito užsispyrėlio turi nukentėti visa lietuvių tauta?

Meskite šalin iš spaudos: mes — jūs; o taip pat ir kitus niekinančius išsireiškimus. Tas nieko gero nežada. Kaip būtų malonu, kad visur Lietuvai vaduoti darbe kartotusi MES.

Šis pareiškimas nutarta pasiųsti ALT, LVS bei Misijos Valdyboms ir spaudai.

Amst. Lietuv. Komiteto Valdyba:
Kun. J. Židanavičius,
Kun. J. Raštutis,
A. J. Lukšis,
Stasė Kisieliūtė,
M. P. Kazlauskas.

Prakalbos Am. Liet. Misijos reikalu

PHILADELPHIA, PA. — Lapkričio 7 d. greitomis tapo surengtos Lietuvių Muzikalėje salėj prakalbos, Antrosios Lietuvių Misijos Washingtone reikalu. Misijos nariui Wm. Paschall-Poškos rūpesčiu, jo salėje buvo sukviestas žymesnių Philadelphijos lietuvių veikėjų pasitarimas, kur ir buvo nutarta, bent greitomis, sukviesti žmones į prakalbas.

Nors prakalbos buvo greitomis rengiamos ir paprastoje dienoje, vis dėlto gana gražus skaičius žmonių dalyvavo. Ir kai kalbėtojai nušvietė sunkią Lietuvos padėtį ir kad dabar vyriausias laikas veikti, nes paskui gali būti per vėlu, žmonės, suprasdami tai, gana gausiai aukojo. Tai buvo atsakymas Lietuvos duobkasiams. Be to, philadelphiečiai siųs gausią delegaciją į Washingtoną dalyvauti Antroje Lietuvių Misijoje.

Džiugu, kad lietuviai taip atjaučia savo tėvynę Lietuvą, ir tik taip atjausdami ir prisidėdami su darbu ir centu, Lietuva galės atgauti savo prarastą laisvę.

Kadangi Antroji Lietuvių Misija greitomis šaukiama, ad kitos kolonijos negalėjo uspėti ką nors žymesnio padengti. Kadangi žinoma, kokį svarbų žygį Misija Washingtone atliks, todėl kitos kolonijos turėtų tuoj po Misijos žygio rengti prakalbas, kur būtų galima daryti pranešinus apie nuveiktus Misijos larbus ir atsiektus siekius.

T. B.

Laidotuvių Direktorius
ANTANAS VENSKUNAS
665 STANLEY STREET,
NEW BRITAIN, CONNECTICUT
Telefonas 1702

KEYSTONE Exterminating Co.
Mes parduodame nuodus namų parazitams naikinti.
Mes parduodame žiurkėms naikinti nenuodingus "glue pads" ir sląstus.
Specialus siūlymas 2 tuz. už $1
Prašykite mūsų nemokamo aplinkraščio
Užsakymus priimame iš visur.
KEYSTONE EXTERMINATIG CO.
541 State St., New Haven, Conn.
Telefonas J—0892

Kaip nominavo

SLA 10 kp., Philadelphijoje, lapkričio 2 d., į Pild. Tarybą nominavo šiuos asmenis:

Prezidentui: W. F. Laukaitis19, F. J. Bagočius2. Viceprezidentui: P. Dargis 19. Sekretoriui: M. J. Vinikas 19. Iždininkui: C. S. Cheleden 19, A. S. Trečiokas 2. Iždo globėjams: W. E. Norkus 20, J. Maceina 8, E. Mikužiūtė 6, S. Mockus 4. Daktarui Kvotėjui Dr. S. Biežis 11, Dr. A. Šliūpaitė 8.

Tamulio Fotostudija
Portretai, vestuvių grupės.
555 STATE STREET,
NEW HAVEN, CONNECTICUT
Tel. 8-8570

Laidotuvių Direktoriai
J. MARKEVICZ IR SUNUS
Puikiai įrengta koplyčia.
Profesonališkas patarnavimas
15 TRUMBULL STREET,
NEW HAVEN, CONNECTICUT
Tel. 5-92229

LIETUVIŲ UŽEIGA
BRONIUS DAUJOTA, sav.
ČIA SUSIRENKA VISI
NEW HAVENO LIETUVIAI
113 CHAPEL STREET,
NEW HAVEN, CONNECTICUT

Iš adatos norėjo vežimą priskaldyti

ANSONIA, CONN. — Neseniai įvykusiame ALT skyriaus susirinkime nutarta paaukoti šaukiamam kongresui Chicagoje 25 dol. Be to, nutarta ruoštis vasario 16 minėjimui.

Vienybės 41 n. korespondencijoje iš mūsų miesto įsibrovė klaidelė. Ten buvo pažymėta, kad šis skyrius nesiųsiąs aukų ir sveikinimų kongresui, nes jis — nevisuotinis. Faktinai, turėjo būti pažymėta, kad tik pavieniai draugijų atstovai susirinkime pareiškė, jog jie nesiųsią aukų ir sveikinimų. Šiaipjau šis skyrius remia kongresą. Tik dėl geresnio pasisekimo, buvo nutarta pareikšti pageidavimas, kad visuotinis Amerikos lietuvių seimas turėtų būti šaukiamas, susitarus su Amerikos Lietuvių Misija.

Čia dar noriu pridurti, kad vienos mūsų draugijos atstovas dėl tos korespondencijos bandė iš adatos vežimą priskaldyti. Dėl šios klaidelės tas žmogus net draugijų susirinkimuose šūkavo, stengdamasis visiems įrodinėti, kad tai esanti baisiausia klaida. Jis, matyt, ieškojo "kostumerio" pasibarti... K.

RESTAURANAS
RAYMOND WOLUNS, sav.
216 BROAD STREET,
WINDSOR, CONNECTICUT
Biznio tel. — 833
Namų " —308

Dr. William A. Bulerich
148 Grand Street,
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-5424
Valandos: nuo 10 iki 12 ryto
nuo 2 iki 5 p. p.
ir pagal susitarimą.

Dr. M. J. COLNEY
148 Grand Street,
Waterbury, Conn.
Tel.: 3-4747
Priėmimo valandos nuo:
10 iki 8 v. v.

THOMAS MATAS
REAL ESTATE
81 Fox St., Waterbury, Conn.

CHARLES STRICKULIS
MAISTO KRAUTUVĖ
851 Bank St. Waterbury, Ct.
Telefonas 4170

KRUGELIO DEGTINĖS KRAUTUVĖ
GREEN ir JOHN STREET
KAMPAS
Waterbury, Conn.
Mes turime įvairiausios rūšies vyno, alaus ir degtinės
Prieinamos kainos
Tel. 3-9658

Prašau atitaisyti

Užpereitos savaitės Vienybėje mano korespondencijoje yra pasakyta: "Spalių 17 d. Vytautas Jaras su žmona apleido Baltimorę ir išvyko į Los Angeles, kur jie apsistojo visai dienai apžiūrėti miestą. Rašo, kad New Orleanas yra gražus miestas." Tuo tarpu turėjo būti:

Vytautas Jaras su žmona apleido Baltimorę ir išvyko į Los Angeles, Cal. apsigyventi. Juodu išvyko automobiliu ir kelionė truks apie 10 dienų. Spalių 22 d. atrašė atvirutę iš New Orleans, kur juodu apsistojo visai dienai, ir rašo, kad tai — labai gražus miestas.

P. P. Jaras.

LAISVOJI LIETUVA
Patriotinis Pietų Amerikos lietuvių žurnalas. Metinė prenumerata tik 1 doleris.
LAISVOJI LIETUVA
Calle Rio de Janeiro 4001.
Villa del Cerro. Montevideo.
Rep. O. del Uruguay.

STANLEY TOLIUS
LIETUVIŠKA UŽEIGA
158 N. Main Street,
UNION CITY, CONN.
Tel.: Naugatuck 4864

JOHN LUKAS
GERIAUSI VALGIAI IR GĖRIMAI
543 N. 12th Street,
Philadelphia, Pa.

ANTHONY WASKES
RESTORANAS
Įvairios rūšies valgiai ir gėrimai
3904 FRANKFORD AVE.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel.: DEL. 5220

WILLIAM PASCHALL
718 Callowhill Street,
PHILADELPHIA 23, PA
Vienas iš didžiausių mėsos sandėlių Philadelphijoje.
Mes pristatome mėsą ligoninėms, restoranams ir kitoms vietoms
Telefonai:
Main 7626 Lom. 0677
" 7458 " 2293

WOODLAND CAFE
B. J. TRIBULAS, sav.
63rd St. at Woodland Avenue,
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: Saratoga 9656
West 4117

ANTHONY MARTIN
RESTORANAS IR BARAS
3759 N. 7-th Street,
PHILADELPHIA, PA.

EDWARD MILAKNIS
PHILA. GASKET MGF. CO.
F and Atlantic Streets,
Gaskets, Washers,
Metal Stampings.
PHILADELPHIA, PA.
Telefonai:
Bell, REGent 0228
Keystone, EAST 9009

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Licensed Penna and New Jersey
1601-03 SO. 2-nd STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel.: DEW 5136

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
1113 MT. VERNON ST., PHILADELPHIA, PA
Telefonas Poplar 4110
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graž. koplyčia erdvi salė su baru, pakeleivingiems suteikiama nakvynė — viskas nemokamai.
Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirengę jums suteikti geriausią patarnavimą.

ARROWHEAD RESTAURANT
Edward Jennings Zdančiukas, sav.
Įvairios rūšies gėrimai ir valgiai.
Puiki vieta, pavyzdingas patarnavimas
208-212 EAST MAIN ST., NEW BRITAIN, CONN
Telefonas: 6887.

QUALITY MARKET
Tai vieta, kur žmonės gauna sveiką, šviežią, pirmos rūšies maistą.
VIKTORAS ABECIŪNAS
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Telefona: 1481.

LIBERTY FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

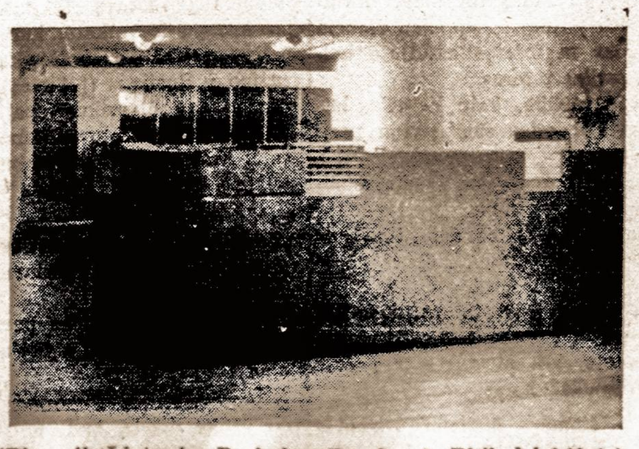

(Pirmoji Lietuvių Paskolos Bendrovė Philadelphijoje)
Įsteigta 1901 m.
CHARLES S. CHELEDEN, vedėjas
Jūsų santaupos garantuotos federaline apdrauda
Mes mokame 3 nuošimtį
204 North Broad Street, Philadelphia 2, Pa.
Tel.: RIT 7726

KIEKVIENO AMERIKOS LIETUVIO PAREIGA

Mes privalome ištiesti pagalbos ranką priešų pavergtai Lietuvai

Skaitydamas Lietuvos istoriją, neužtikau taip pavojingo lietuvių tautai momento, kokį dabar jai tenka pergyventi. Dabar mūsų tėvelių kraštą, lietuvių tautos dainose idealizuojama gražiąją Lietuvą pavergė taip žiaurus ir pavojingas priešas, kuris jokio žmoniškumo nežino, kuris nesidrovi nekaltus žmones kankinti ir net žudyti. Šiandien Lietuva žiauriausios priespaudos retėžiais surakino žmonijos istorijai nežinomu fanatizmu ir žiaurumu persisunkusi ir rusiškojo komunizmo diktatūra, kuri siekia net visam pasauliui diktuoti.

Lietuvos gyventojus, mūsų tėvelių brolius ir sesutes bei artimus gimines, Lietuvos pavergėjai ištremia į toliausius plačiosios Rusijos užkampius, ten juos nukankina. Kitus nužudo Lietuvoje vien dėl to, kad jie nesuspėja ūmai komunizmo tikybą persiimti. Ištremtų ir iššudytų Lietuvių gyventose vietose sodina kolonistus, atgabentus iš visų Rusijos pakampių. Lietuvos žiauriojo pavergėjo tikslas aiškus: išblaškyti ir iššudyti lietuvių tautos žmones ir Lietuvos kraštą prikimšti visokiu komunizmo vergų mišiniu. Tai atlikus, neliks kam kelti balsą už Lietuvos nepriklausomybę, už lietuvių tautos laisvę.

Buvusieji taip pat sužvėrėję ir vokiško nacizmo fanatizmu ir žiaurumu persisunkę Lietuvos okupantai šimtus tūkstančių Lietuvos žmonių ištrėmė į Vokietiją naciams vergauti. Kiti tūkstančiai lietuvių bėgo nuo besiartinančios raudonosios armijos, kurią sekė žiauri komunizmo vergija. Tie šimtai tūkstančių lietuvių, išblaškyti vakarų Europoje, ne tik baisų skurdą kenčia, ne tik nežino kur likimas jiems leis pastovesniam laikui prisiglausti, bet dar kasdien kenčia baimę, kad jų globėjai gali leisti komunizmo diktatūrai juos pasigrobti. Lietuvos žiaurusis pavergėjas visomis priemonėmis siekia ir ištremtus bei išbėgusius į vakarų Europą lietuvius susigrąžinti, kad galėtų ir su jais apsidirbti, kad jų balso pasaulis daugiau negirdėtų. Lietuvos pavergėjui labai nemalonu, kuomet kitose valstybėse gyventi lietuviai bent prisimena Nepriklausomą Lietuvą.

Bet piktasis Lietuvos naikintojas negali pasiekti mus, Amerikos lietuvius, negali mums burnas uždaryti. Mes turime spaudos ir žodžio laisvę, mes gyvename demokratinėje Amerikoj, kurią visas pasaulis laiko demokratijos arsenalu, žmonijos laisvių švyturiu, rodančiu laimingesniam žmonijos gyvenimui kelius Todėl mes galime ir privalom ištiesti mūsų pagalbos ranką kankinamai Lietuvai, mūsų tėvelių gimtinei, ir visoms lietuvių tautos dalims išblaškytoms įvairiuose pasaulio kraštuose. Gelbėjimas Lietuvos ir jos žmonių yra svarbiausia kiekvieno lietuvio pareiga.

Ypatingai kreipiuosi į jaunąją Amerikos lietuvių kartą, kuri yra gimusi, augusi Amerikoje ir yra neatskiriama dalimi šio krašto visuomenės. Jei ne lietuvių tautos meilė, tai bent pats žmoniškumas privalo paskatinti kiekvieną ištiesti pagalbos ranką kankinamai mūsų tėvų žemei ir jų giminėms. Mes turime daugiau pažinčių su Amerikos visuomenės vadais, su valdžios pareigūnais, todėl mums lengviau visur prieiti. Mano patyrimu, tiek visuomenėje, tiek valdžios sferose turim simpatijų, užjautimo ir pritarimo Lietuvos gelbėjimui. Visi prisidėkime prie tos šventos kovos Lietuvos nepriklausomybei atstatyti, lietuvių tautai apsaugoti nuo visiško jos išnaikinimo.

SLA kuopoms ir visiems nariams primenu, kad praeitas SLA seimas vienbalsiu nutarimu priėmė rezoliuciją, užgirdamas Amerikos Lietuvių Tarybą ir paskyrė jos darbams stambią paramą — $2,000.00 iš Tautiškų Centų Fondo. Taigi seimas įpareigojo visą Susiveinijimą dirbti bendrai su Amerikos Lietuvių Taryba ir remti jos veiklą.

Amerikos Lietuvių Taryba šaukia Visuotinį Kongresą ir kviečia visus Amerikos lietuvius jame dalyvauti. Kongresas įvyksta Chicagoje lapkričio 29 ir 30 bei gruodžio 1 dienomis. Mūsų pareiga šį Kongresą padaryti tokiu Amerikos lietuvių suvažiavimu, kad jo galingas balsas nuskambėtų per visą pasaulį r pasiektų Lietuvos kankintojų ausis, kartu pasiekiant ir Lietuvos prislėgtus žmones ir išblaškytas tautos dalis. Šio Kongreso proga privalome sudėti gausią medžiaginę paramą Amerikos Lietuvių Tarybai, kad ji ištesėtų energingai kovoti už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Šiame Kongrese privalome užtikrinti kankinamus Lietuvos žmones ir klajojančias po pasaulio kraštus lietuvių tautos dalis, kad mes neatlaidžiai, visu galimu pasiryžimu kovojame kartu su jais už sujungimą išblaškytos tautos nepriklausomos, demokratinės Lietuvos Valstybės ribose. Užtikrinkim drąsią ir kankinamą lietuvių tautą, kad mūsų medžiaginė ir moralinė pagalba gali pasitikėti kiekvienas mūsų tautietis, kuriam tik tokia pagalba yra reikalinga. Šias savo pareigas atlikę, sutvirtinsime dvasioje, suteiksime vilties ir nenugalimo pasiryžimo kovojantiems savo tautiečiams už lietuvių tautos laisvę ir Lietuvos nepriklausomybę.

"Mes tikime į neišvengiamą sugrąžinimą savistovumo teisių ir savivaldos visiems žmonėms, kuriems tas buvo atimta jėga.

"Mes nepripažįstame jokių teritorialių permainų bent kurioje net draugingoje pasaulio dalyje, jei tas bus atlikta be laisvo pareiškimo valios tuomi paliečiamu žmonių.

"Mes tikime, kad visiems žmonėms, kurie yra pasiruošę savarankiškai valdytis, turi būti leista pasirinkti valdžios forma pagal jų laisvai pareikštą valią, be įsikišimo jokios svetimos įtakos. Tas lygiai tinka Europai, Azijai, Afrikai, ir Vakarinei Emisferai."

Šiuos kelius pavergtoms tautoms laisvei pasiekti nurodo mūsų Prezidentas Harry S. Truman. Visa Amerikos visuomenė tokiai mūsų demokratinės valstybės užsienio politikai pritaria. Amerikos lietuviai eisime šiais keliais, Lietuvai laisvės siekdami. Eidami šiais keliais, dribsime, kovosime ir laimėsime!

Vincas F. Laukaitis,
SLA Prezidentas

SLA DAKTARO KVOTĖJO PAREIGOMS

Dr. S. Biežis

Dabartinis SLA Daktaras Kvotėjas iš Chicago, Ill., vėl nominuojamas toms pačioms pareigoms. Dr. S. Biežis yra žinomas Amerikos lietuvių visuomenės veikėjas, uolus spaudos bendradarbis ir žymus chirurgas. Aišku, kad dr. S. Biežis SLA Daktaro Kvotėjo pareigoms nepamainomas. Nėra abejonės, kad jis toms pareigoms vėl bus perrinktas.

KODĖL APLINKINIAIS KELIAIS?

Kodėl ne tiesiu keliu į Lietuvos laisvę?

Amer. Liet. Taryba šaukia lietuvius į Chicago miestą ir ten tarti galingą žodį už Lietuvos laisvę. Intencija gera! Už Lietuvą. Bet kodėl rinktis į Chicago tai intencijai pareikšti? Juk mes visi gerai žinome, kad asmenys ir įstaigos, turį galę Lietuvai laisvę suteikti, yra Washingtone. Tiesus kelias į Lietuvos laisvę yra kelias į Washingtoną. Ten yra Lietuvos laisvės raktas. Ir todėl ten reikia vykti. Kitokios išvados negali pasidaryti nė vienas nuoširdus Lietuvos laisvės draugas.

Chicagos konferencijos šaukėjai sako: mes išrinksim ir nusiųsim (tikriausiai pačius korporacijos savininkus — Grigaitį, Šimutį ir Vaidylą) į Washingtoną kuri VISŲ Amerikos lietuvių vardu pareikš ar pateiks pranešimą Amerikos pareigūnams, kad lietuviai nori laisvės Lietuvai. Labai gerai. Bet kodėl tas turi būti daroma per delegaciją? Kodėl tie patys lietuviai, kurie vyks į Chicagą, negalėtų nuvykti tiesiog į Washingtoną? Kodėl už juos turi kalbėti delegacija? Kodėl jie negali patys už save kalbėti, jei sykį jie aukoja tam tikslui laiką ir lėšas? Kam jie turi vykti tolimais ir aplinkiniais keliais? Kodėl tie delegatai turi tik pasiklausyti tarybininkų pamokslų ir grįšti namo? Kodėl jie negali tuo pačiu laiku ir išlaidomis atvykti į Washingtoną ir patys asmeniškai kalbėti su savo kongresmonu ir senatoriais? Žinoma, kad gali. Ir tikrai turėtų turėti senso tai daryti. Juo daugiau žmonių nuvyks į Washingtoną, juo daugiau kongresmanų ir senatorių galės asmeniškai susitikti akis į akį. Asmeniškas kontaktas yra daug galingesnis. Su raštais ir rezoliucijomis Washingtono pareigūnai jau apsipratę. Jų tiek daug prisiųsta, kad jie jų nebepaiso. Reikia naujesnių metodų. Asmeniškų metodų. Reikia asmeniško kontakto. Reikia atvykti, kaip amerikiečiai po Amerikos partijų vėliava ir tų partijų vadų vadovybėje.

Tiesus kelias Lietuvai laisvės reikalauti veda į Washingtoną. Todėl visi Lietuvos draugai važiuokite į Washingtoną lap. 16 ir 17 d. Važiuokite pavieniais ar delegatais nuo organizacijų. Nesvarbu lietuvių organizacijų skaičius, bet svarbu kongresinių distriktų padengimo skaičius.

D. Klinga

Rašytojas Hamsunas psichiatrinis ligonis

Žymusis norvegų rašytojas Knut Hamsun, kuris buvo kaltinamas dėl bendradarbiavimo su naciais, padėtas psichiatrinėje ligoninėje. Hamsunas, apie kurio gyvenimą neseniai Vienybėje buvo plačiau rašyta, yra 86 metų amžiaus.

DABAR DAR LAIKAS GELBĖTI MŪSŲ BROLIUS, ŽŪSTANČIUS EUROPOJE

Dabar, dabar yra dar laikas gelbėti mūsų brolius, žūstančius ir paskirtus mirčiai Europoje.

Kiekvienas lietuvis, kurio širdis dar nesuakmenėjo, turėtų iš paskutiniųjų duoti nuolatinę pagalbą bent vienam lietuviui, pabėgusiam nuo bolševikų teroro iš Lietuvos į nunaikintą ir nesvetingą Europą. Ta pagalba turi eiti tiesioginiai, nuo žmogaus žmogui, kiek tai galima.

Tikrai, mes negalime pasitikėti jokių valdžių ir jų agentų pagalbomis. Visos galingosios pasaulio valdžios, pasiutusios savo galybėje, lemia tik pražūtį ir mūsų tautai ir visai žmonijai. Amerikos valdžia už metų ar greičiau nebeketina duoti maisto nei pabėgėliams, nei kam kitam Europoje, ir jai visviena, kad milijonai žmonių turės ten žūti, kaip dabar jau žūsta tūkstančiai, nuo šalčio, bado ir ligų. Dar daugiau, Amerikos politikieriai, didžiumoj atviri ar slapti Rusijos bolševizmo rėmėjai, jau dabar galutiniai nutarė kaip galima greičiau atiduoti visą Europą į Rusijos bolševizmo ir teroro nagus — gal mainais už Kiniją ar bent Kinijos dalį, o gal ir ne.

Geras žmogus esti geras ne gerais žodžiais, bet gerais darbais. Gera malda yra malda ne už save, bet už savo brolius.

Prašau jūsų, geri lietuviai, maldauju jūsų, kiekvienas, kas galite, apsiimkite išmaitinti ir išlaikyti gyvu tik vieną lietuvį ar vieną lietuvišką šeimyną Europoje. Į mano šaukimą jau atsiliepė keliolika geros minties ir gero valios lietuvių, ir mūsų pastangomis keliolika žūstančių lietuvių Europoje bus aprūpinti maistu ir drabužiais, o kada reikia ir pinigais gydymuis ar kurui. Bet Europoje yra šimtai tūkstančių lietuvių, kurie turės žūti, jeigu mes jiems negelbėsime. Taigi kone kiekvienas Amerikos lietuvis turėtų gero žmogaus pareigą atlikti, kad didelė mūsų tautos dalis nežūtų Europoje. Skubinkite tuojau prisidėti prie mūsų dar kol kas labai nedidelio būrio mūsų lietuviškos giminės gelbėtojų.

Arba iš manęs, arba iš Vienybės, Dirvos ir kitų žmoniškų redakcijų, arba iš Lietuvos konsulų Chicagoje ir New Yorke gausite vardą ir adresą lietuvio pabėgėlio Europoje, kuriam siuntinėsite kas savaitė valgio ir drabužių.

Paštu galima siųsti Europon dėžutes ar ryšulius 11 svarų sunkumo ir ne daugiau kaip 72 colių dydžio (matuojant visas puses aplink ir vieną sykį skersai). Vienas žmogus iš Amerikos vienam ir tam pačiam žmogui Europoje gali tik vieną siuntinį į savaitę siųsti. Todėl siunčiant daugiau kaip vieną siuntinį į savaitę reikia kiekvieną siuntinį nuo kito vardo siųsti, vieną nuo vyro, antrą nuo žmonos, kitus nuo vaikų, ir tt. Pradžioj reikia daug drabužių siųsti ir tą galima padaryti tik siunčiant ne po vieną, bet po keletą ryšulių į savaitę, o reikia ir vieną dėžutę maisto pasiųsti. Išvengimui muito anoj pusėje, drabužiai turi būti seni, dėvėti nors ir nedaug. Maisto vienai šeimynai reikia bent vieno siuntinio 11 svarų sunkumo į savaitę. Pasiuntimo kaštai už 11 svarų iš New Yorko į Franciją siekia $2.00.

Gelbėjimas vienos lietuviškos šeimynos Europoje jums atseis ne mažiau kaip $10 į savaitę. Jeigu jums tokia išlaida būtų perdidelė, susidėkite keli, ir kartu ištesėkite savo pasižadėjime. Kaip jūs patys reguliariai valgote, taip reguliariai kas savaitė siuntinėkite dėžutes su maistu jūsų remiamiam asmeniui arba šeimynai. Kas pradėsite tą daryti bet toliau nebeištesėsite, tuojau praneškite apie tai tam asmeniui, nuo kurio būsite gavę remiamojo adresą.

Mes neklausiame kokių pažiūrų mūsų pabėgėliai Europoje yra. Mums užtenka žinoti, kad jie yra nelaimėje, teroro ir valdžios bestializmo išvyti iš savo tėvynės Lietuvos — išvyti ir mirčiai paskirti.

Savo gerais darbais mes ir čia Amerikoje sustiprinsime jau pradedančius apmirti mūsų tautinės giminystės ryšius. Veikdami kaipo broliai, mes ir čia gelbėsime nuo išnykimo mūsų lietuvišką giminę ir vienijančią ją broliškumo dvasią.

Mylėkime savo brolius, tėvus ir protėvius. Nežūkime kaip lietuviai ir mes patys.

Broliškai jūsų,
Kl. Jurgelionis,
32-12 — 54th St.
Woodside, N. Y.

Smulkus skelbimas

Ieškomas virėjas. Geros sąlygos, geras atlyginimas. Kreipkitės pas Ch. Rupšis 237 Main St., Amsterdam, N. Y.

Kanapickas Kepykla
Lietuviška duona — tortai vestuvėms ir parėms
PRISTATOMA Į NAMUS
Užeikite arba telefonuokite
520 HUDSON AVENUE,
ROCHESTER, N. Y.
Tel.: Stone 4317

GAZOLINO STOTIS
JONAS BABLINSKAS ir SUNUS, sav
Važiuojant Main' Rd. 5 tai geriausia vieta sustoti
245 E. Main St., kmp. John St
AMSTERDAM, N. Y.

SALDAS GRILL
VYNAS — DEGTINĖ — ALUS
GERI UŽKANDŽIAI
22 SHULER STREET,
AMSTERDAM, N. Y.

Rupšio Restauranas
Puikūs valgiai, gėrimai
Geras patarnavimas
Graži svetainė ir baras
237 MAIN STREET,
AMSTERDAM, N. Y.

Stokna's Liquor Store
Įvairių rušių vynai, likeriai ir degtinė
225 E. MAIN STREET,
AMSTERDAM, N. Y.

LIETUVIAI BIZNIERAI BALTIMORĖJE

CRYSTAL TAVERN
John J. Dekinis, sav.
1509 W. BALTIMORE ST.,
Baltimore, Md.
Tel. Gil. 7281

BROOKS TAVERN
504 WASHINGTON BLVD.,
Baltimore 30, Md.
Tel. Lexington 9606

WALTER CAFE
Walter Medzveckas, sav.
1124 W. PRATT STREET,
Baltimore, Md.
Tel. Calvert 2284

JUOZAS KAŠINSKAS
Laidotuvių Direktorius
602 WASHINGTON BLVD.,
Baltimore 30, Md.
Tel. Lexington 8595
Limosinai dėl visokių reikalų.
Patarnavimas dieną ir naktį.

JONAS GRIČENA
LIETUVIŠKA UŽEIGA
661 W. PRATT STREET,
Baltimore, Md.

IDLE HOUR TAVERN
J. M. Waisengoff, sav.
Šekiai kiekvieną antradienį ir ketvirtadienį nuo 9 v. v. iki 2 val. ryto
Svečiai, atvyke iš kitų miestų, kviečiami užeiti į šią puikiausią lietuvišką užeigą
1417 W. BALTIMORE ST.,
BALTIMORE, MD.

Boston Realty Trust
INSURANCE SERVICE
veda
adv. Joseph B. Gailius
317 E St. (Broadway kamp.)
South Boston, Mass.
Tel.: SOU 2732

SILVER CAFE, Inc.
S. ZAVADSKAS, sav.
Visų South Bostono lietuvių kelio galas
324 W. BROADWAY,
So. Boston, Mass.

BORIS BEVERAGE CO
220 E St., So. Boston, Mass
Pristatomas tonikas, vynas ir alus baliams, vestuvėms į namus ir sales.
Savininkai:
JUOZAS ARLAUSKAS
ir
JUOZAS SKENDALIS

V. MITRIKAS
MAISTO KRAUTUVĖ
19 WASHBURN STREET,
Worcester, Mass.
Tel.: 34349.

Kaunas Baking Co.
Lietuviška ir amerikoniška duona, pyragai
PRISTATOME Į NAMUS
304 OLIVIA STREET,
McKEES ROCK, PA.

PAUL'S RESTAURANT

PAUL VIŠNIAUSKAS
31 SPRING STREET, NEW BRITAIN, CONN
Telefonas: 8774.

VIENYBĖ

The Oldest Lithuanian Newspaper
Established 1886 by J. J. Paukštis

PUBLISHED EVERY FRIDAY
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-0862

JUOZAS TYSLIAVA
Editor and Publisher

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879

PRENUMERATA METAMS
Jungtinėse Valstybėse $3.00
Kitose kraštuose $3.50

Advetising rates on application

Į WASHINGTONĄ

Šį penktadienį ir šeštadienį (lapkričio 16 ir 17 d.d.) Washingtone, įvyksta Amerikos Lietuvių Misijos suvažiavimas, kurio metu bus vakarienė ir posėdžiai. Toje vakarienėje, Statler viešbutyje, kaip žinoma, be delegatų, dalyvaus daug JAV Kongreso narių. Kai dėl Misijos posėdžių, kurie įvyks šeštadienį, tai pirmoje eilėje bus svarstomi šie du svarbūs klausimai:

1. Kas Amerikos lietuvių visuomenei darytina, kad tos dvi rezoliucijos Lietuvos nepriklausomybės atsteigimo reikalu, būtų priimtos tiek Atstovų Rūmuose, tiek Senate?

2. Kaip Amerikos lietuviai bendromis jėgomis galėtų suteikti apčiuopiamą pagalbą po visą Europą išblaškytiems savo broliams ir seserims?

Aišku, kad be šių dviejų svarbiausių klausimų, Amerikos Lietuvių Misijos suvažiavime, Washingtone, bus svarstoma ir kiti reikalai.

Belsdamiesi į duris Washingtone, beieškodami laisvės savo tėvų kraštui, Amerikos lietuviai privalo ir patys geriau susitarti. Pirmiausia suvažiavimas turės rasti būdus, kuriais būtų galima suvienyti visas mūsų sroves, lygiai trokštančias matyti laisvą ir nepriklausomą Lietuvą.

Aišku, kaip diena, kad Lietuvos nepriklausomybės atsteigimo darbe nėra ir negali būti lenktynių.

Turėdami mintyje faktą, kad po šio suvažiavimo Washingtone, Jungtinių Valstybių sostinėje, kur, mūsų giliu įsitikinimu, yra Lietuvos laisvės raktas, šio mėnesio pabaigoje, Chicagoje, įvyksta kitas patriotinių lietuvių suvažiavimas. Todėl, ragindami vykti į Washingtoną, į Amerikos Lietuvių Misijos suvažiavimą, aišku, mes nenorime atkalbinėti tų, kurie jau dabar yra nusprendę vykti į Amerikos Lietuvių Tarybos šaukiamąjį kongresą Chicagoje.

Tie, kurie įsitikinę, kad pagalbos Lietuvai reikia ieškoti JAV Kongrese ir valdžioje, tevažiuoja į Washingtoną. Tie, kurie mano, kad lietuvio balsas, maldaujantis Lietuvai laisvės, bus išgirstas Amerikos Lietuvių Tarybos šaukiamajame kongrese, tevažiuoja į Chicagą.

Visi keliai veda į Lietuvos nepriklausomybę.

Nesivaržykime dėl to, kuriam iš mūsų pirma tenka ištiesti ranką skęstančiai motinai. Lietuvai reikalinga visų mūsų visokeriopa pagalba. Kiekvienas stenkimės jai padėti kaip mokame, kaip galime ir kaip išmanome.

Visos priemonės padėti kenčiančiai lietuvių tautai yra geros ir priimtinos. Todėl mes ir sakome:

Šią savaitę — į Washingtoną. Po poros, trejeto savaičių — į Chicagą.

Tegyvuoja laisva, nepriklausoma ir demokratinė Lietuvos respublika!

Tegyvuoja Amerikos Lietuvių Misija, kovojanti dėl Lietuvos laisvės!

Tegyvuoja Amerikos lietuviai!

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS BEIEŠKANT

Rašo A. DAUJĖNAS
Vienybės bendradarbis Europoje

Antras keblumas tas, kad mes ligi šiol labai mažai teturime išsamesnių tos problemos nagrinėjimų. Daug turime brošiūrų, atskirų grupių programų komentarų, bet jie kiekvienas savo vėliavą liaupsina. Aš nežinau nė vieno pakankamai rimto ir pakankamai objektyvaus veikalo, kuris tautiniu ir valstybiniu atžvilgiu būtų plačiai išnagrinėjęs mūsų pagrindinių politinių partijų ir ideologijų turinį, vietą ir rolę, kurią jos suvaidino Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo pirmojo dvidešimtmečio laikotarpyje. Šios temos dar tebelaukia savo nagrinėtojų ir mokslininkų, politikų ir sociologų plunksnos.

Net ir mūsų tautinio atgimimo laikotarpis dar tik paviršutiniškai, atskirais epizodais tenušviestas. Geriausias veikalas apie Lietuvos politinių, socialinių ir kultūrinių pajėgų ūgį prieš Lietuvos nepriklausomybės atstatymą yra bene prof. M. Roemerio stambi knyga, išėjusi dar prieš pirmąjį Didįjį Karą. Deja, šis veikalas, "Litwa", buvo parašytas ne lietuvių, bet lenkų kalba. Kitiems apie Lietuvą painformuoti, ypačiai lenkams, kuomet, kaip žinoma, lietuvių lenkų problema buvo labai surizgusi, paini, jautri ir net tragiška. Mes, lietuviai, tada, mat, skyrėmės nuo lenkų, skyrėmės nuo likimo, kuris mus buvo per šimtmečius į vieną puodą sumetęs ir kuris mums buvo visiškai nepalankus. Skyrėmės brutaliai ir sudarėme opiniją apie Lietuvą, kad tai "mužikų kraštas", ir lietuviškas judėjimas tai — "mužikiškas judėjimas." Per tai mes netekome daug savo aristokratijos, kai kas iš mūsų net keturių šimtmečių istorijos atsižadėdavo, daugeliui Lietuva pasibaigdavo su Vytautu ir vėl prasidėdavo su dr. Basanavičiumi. Daug kur mes patys per neapdairumą nustumėme į lenkų tarpą nemaža lietuviškų pajėgų, nes į Lietuvą mes žiūrėjome kartais perdaug susiaurintu "mužikišku" žvilgsniu, o nesugebėjome žiūrėti valstybiniu žvilgsniu. Prof. M. Roemeris čia davė pirmą pamoką.

Šiaip ar taip — laimėjom mes, "mužikai". Naujoji Lietuva buvo lietuvių valstiečių ir jų vaikų darbo bei proto padaras. Prisidėjo ir kitos grupės, —, darbininkai, truputis miestiečių, ir net bajorų, bet savo nugarkauliu stambiausią naštą išvežė greitai civilizavęsis mužikėlis...

APIE ROEMERĮ

Beje, kalbant apie Roemerį. Tai tas pats prof. Mykolas Roemeris, kurio mirties proga Lietuvos ir Amerikos bolševikų laikraščiai rašė, jog jis, "podraug su visa Lietuvos visuomene, laukė grįžtant Raudonosios Armijos"...

Bolševikų reikalai Lietuvoje, matyt, perdaug blogi, kad jie net prof. Roemerį, nė neraudonuodami, po mirties verčia "raudonu". Šis žymus Lietuvos mokslininkas, pasaulinio masto valstybinės teisės specialistas, Kauno universiteto ilgametis rektorius, tikras senos markės aristokratas, rafinuotas kultūros vyras, tikrai pažangus, simpatizavęs daugiausia socialdemokratams, nors ne lietuvių kilmės, bet ir ne dėl duonos kąsnio ir skanesnio šaukšto pasidaręs tikras ir vienas iš gryniausių lietuvių patriotų, savo mokslo veikaluose ne kartą yra pasisakęs, ką mano apie bolševizmą ir jo diktatūrą. Yra daugiau negu paikas juokas norėti jį šiandien suraudoninti!

1943-44 m. žiemą, vokiečių okupacijos metu, aš turėjau progos prof. Roemerį, jau pašlijusios sveikatos, aplankyti pasitraukusį nuošalėn į savo ūkelį Rokiškio apskr. Profesorius labai sielojasi ne dėl Raud. Armijos neatėjimo, bet dėl savo gausių mokslo veikalų rankraščių likimo. Jis daug ir su dideliu rūpesčiu kalbėjo apie Lietuvos ateitį. Jei čia papasakočiau, ką jis veik bolševikų atėjimo išvakarėse kalbėjo apie juos ir jų pirmąją okupaciją, tai enkavedistai tikriausiai iš pykčio atsikastų jo lavoną ir sušaudytų, kaip pikčiausią "liaudies priešą"...

Jei būtų įdomu, gal kuria kita proga, galėčiau papasakoti apie šį apsilankymą pas Roemerį. Dabar gi — tebus jam lengviau gulėti jo numylėtoje Lietuvos žemėje.

(Bus daugiau)

KAIP DABAR BOLŠEVIKAI TREMIA IŠ LIETUVOS ŽMONES

Tremtinių skaičius neįmanoma apskaičiuoti

Amerikos lietuvių visuomenėje dabar vieni iš svarbiausių klausimų yra šie:

— Kas bus su Lietuva?

— Kaip bolševikai tremia į Sibirą Lietuvos žmones.

— Kiek jau yra ištremę ar nužudę ligi šiol?

Į tuos klausimus reikėtų labai daug vietos atsakyti ir, svarbiausia, reikėtų turėti visas ir tikslias žinias.

Dėl pirmo klausimo tuo tarpu atskirai nekalbėsime. Mes jį keliame ir aiškiname kiekvieną savaitę.

Į antrąjį ir tretįjį klausimą, pagal mūsų turimas žinias, galime duoti tokius atsakymus:

Kaip visiems jau žinoma, bolševikų diktatūrinė tvarka viską slepia nuo viešumos arba jų propaganda viską iškreipia, išgražina. Ypač bolševikai slepia savo žiauriausius ir blogiausius darbus.

Gerai įsidėmėkite vieną: nei Amerikos lietuvių visuomenė, nei net visas pasaulis gal nieko tikslesnio nebūtų galėjęs sužinoti apie didžiuosius Lietuvos gyventojų trėmimus į Sibirą 1941 m. birželio 14-17 d., nei apie kitus areštuotojų ar kalinių masinius išskerdimus, —jeigu bolševikai būtų ir toliau likę gaspadorauti Lietuvoje! Lygiai, kaip pasaulis nedaug tegali gauti visiškai tikslių žinių, kaip bolševikai visą laiką elgėsi su savo pačių gyventojais: rusais, ukrainiečiais, gudais, kaukaziečiais ir t. t.

Apie bolševikų darbus Lietuvoje per pirmąją okupaciją mes galėjome daugiau ir tiksliau sužinoti tik dėl to, kad jie buvo priversti skubiai iš Lietuvos bėgti. Jie paliko daugybę savo slaptų dokumentų, iš kurių buvo matyti kaip ir už ką jie buvo užsimoję sunaikinti bent pusę Lietuvos gyventojų. Be to buvo galima netrukus pradėti vesti sąrašus ir suskaičiuoti, kiek ir kokius gyventojus bolševikai ištrėmė į Sibirą. Viskas tebebuvo gyva atmintyje ir buvo galima vietoje patikrinti. Buvo taip pat galima surasti nukankytojų lavonus ir juos atpažinti, — nors toli gražu ne visus baisiai sužalotus ir "išmėsinėtus" kūnus bebuvo galima atpažinti. Tas visas skaičiavimo darbas truko apie porą metų, ir vis dar nebuvo baigtas...

Taigi, ką ir kaip bolševikai dabar vėl grįžę į Lietuvą daro, nėra galima visiškai tiksliai suskaičiuoti ir duoti neabejotinas statistikas. Dabar bolševikai dar labiau viską slepia nuo viešumos, kad vėl vieną dieną jų baisūs darbai neišeitų aikštėn. Jie dabar vartoja ir kitus trėmimo metodus (būdus, priemones).

Jie dabar vengia daryti tokius "teatrus", tokius visiems matomus klaikybių "spektaklius," kaip darė 1941 m. birželio 14-17 dienomis. Trėmimus jie dabar rūpinasi atlikti ne taip masiškai, ne taip viešai ir ne vienu metu visoje Lietuvoje. Tat dar labiau pasunkina galimybę tiksliau apskaičiuoti ištremtųjų skaičių.

Antra vertus, bolševikams tas metodas yra tuo patogesnis, jog ne taip sukelia visuotinės baimės jausmo, atrodo, kad teroras eina ne visame krašte, o tik kaikuriose jo vietose. Sunkiau tada ir slapstytis, nes niekas iš anksto negali numatyti, kada ir kaip jis yra numatytas patekti į enkavedistų rankas.

Deportavimus bolševikai dabar atlieka rinkdami žmones pavieniui ar mažomis grupelėmis. Ypač skaudžiai paliečiamos tos sritys, kur aplink yra daugiau miškų, o miškuose — partizanų. Atskiri gyventojai iš tų vietų ar ir ištisos šeimos tada apkaltidamos, kad palaiko ryšius su partizanais ir "banditais," tylomis būna suimamos, išvežamos ir dingsta, kaip vandenį. Negalima net patirti, ar jos išvežamos į Sibirą ar aukos čia pat pakišamos po velėna.

Šalia to, vartojami kiti, visai "legalūs" trėmimo būdai — tai visoki "telkimai" "savanoriškiems" darbams į rusų pramonę ir t. t. Visa tat irgi slepiama nuo viešumos, žmonės surenkami prievarta ir išgabenami. Daug slapčiau, negu kad vokiečiai darė trėmimus į priverčiamuosius dar bus Vokietijoje, nors jie irgi viską stengėsi tylomis atlikti, nuo viešumos nuslėpti.

Nors ir negalima visiškai tiksliai apskaičiuoti, bet sprendžiant iš visiems matomų spragų, kad mažiausia 200—800-000 žmonių tokiu būdu jau yra atsidūrę už Uralo arba tolimame Sibire.

Žinomas Lietuvos sportininkas, anąmet lankęsis Amerikoje, Stasys Sačkus suimtas ir laikomas Kauno kalėjime.

Lietuvoje naujai įsteigto sporto komisariato komisaru paskirtas A. Šimanas, o padėjėju — A. Vietrinas.

Lietuvoje išleista 60,000 rusų kalbos vadovėlių.

MŪSŲ DIENŲ ĮVYKIAI

V. M. KLAUSUTIS

NORI ŽINOTI

Tūli senatoriai panoro sužinoti, kokias sutartis prez. Rooseveltas yra padaręs su kitų valstybių vadais Europoje, Azijoje ir Viduržemio jūrų tautų kaina. Jie paprašė prez. Trumaną leisti jiems pažiūrėti į Roosevelto paliktus archyvus Baltnamy. Prez. Trumanas patenkino jų prašymą. Dabar kyla klausimas, ar senatoriai paskelbs visuomenės žiniai savo patyrimų davinius.

Sen. Robert M. LaFollette paprašė Valst. Depart. sekr. James Byrnes suteikti jam faktų iš Roosevelto pasitarimų su Arabijos karalium Ibn Saud Palestinos klausimu. Žydų ir arabų vadų ginčai tapo dienos klausimu Amerikoj. Arabų vadai paskelbė Roosevelto laišką karaliui Ibn Saud ir jų pasitarimų memorandumą. Susidaro įspūdis, kad prez. Rooseveltas vaidino dvilypę politikos rolę pasitarimuose su žydų ir arabų vadais.

KODĖL TAIP?

Karas baigtas, bet taikos dar nematyti. Europos, Azijos ir Viduržemio jūrų tautų problemos neišspręstos. Neišsprendė jų ir 5 valstybių ministeriai, posėdžiavę Londone. Politinis teroras viešpatauja rusų okupuotuose kraštuose, kova verda Palestinoj, Indokinijoj ir Indonezijos salose. Prasideda civilinis karas Kinijoj. Europos padėtis labai įtempta. Mažųjų tautų gyvenimas tarsi tarp kalėjimo sienų.

New York Times korespondentas Gladwin Hill praneša, kad Lenkijoj nėra laisvės, garsioji nacių koncentracija Oswiecim kupina lenkų, piliečiai grūdami į lagerius įkalinami be nusikaltimo ir tardymo, kiekvienas pilietis, neturintis komunistų pasitikėjimo, ištremiamas, arba įkalinamas.

Kodėl taip atsitiko? — klausia mūsų piliečiai, manę, kad jų sūnūs kariavo už pavergtų tautų politinę laisvę ir demokratiją.

AMERIKA IR PASAULIS

Amerika demobilizuoja savo kariuomenę ir karo laivyną, o anglai stiprina savo karo bazes pavtrgtuose kraštuose — Egipte, Indijoj ir kitur. Rusijos kariuomenės bazės stiprinamos Balkanų ir Baltijos kraštuose, Irano ir Turkijos pasieny.

Gen. Marshall, kalbėdamas New Yorke, pareiškė, kad kariuomenės demobilizacija silpnina mūsų poziciją taptautinės politikos arenoje. Bet prez. Trumanas kalbėdamas karo laivyno šventės proga, reiškė vilties siekti tai kos ir gerų santykių su kitomis valstybėmis. Jo pareiškimai nesudaro gero įspūdžio Amerikos visuomenėje ir vakarų Europoj. Bet Maskva pasisakė teigiamai. Ji džiaugiasi Amerikos kariuomenės traukimu iš Europos ir Azijos — Maskva tikisi būti "bosu" Europoj ir Azijoj, nes už jos pečių stovės galinga raudonoji armija.

Nenuostabu, kad politinė padėtis taip įtempta pasauly.

VAKAR, ŠIANDIEN IR RYTOJ

V. TYSLIAVIENĖ

REZOLIUCIJOS KONGRESE

Praėjusią savaitę Washingtone pasireiškė pirmieji Amerikos Lietuvių Misijos akcijos daviniai. Kaip jau žinoma, kongr. Kelly iš Chicagos ir senatorius Willis iš Indiana, pasiūlė rezoliucijas JAV Kongrese Lietuvos nepriklausomybei atstatyti.

Šios rezoliucijos dabar perduotos Užsienio Reikalų Komisijai. Kas su jomis įvyks ateityje, dalinai priklauso nuo pačių lietuvių ir tos paramos kurią sugebėsime plačioje Amerikos visuomenėje sukelti.

Misijos suvažiavimas Washingtone šią savaitę bus pradžia to milžiniško darbo, kuris be jokio atoslūgio ir visomis įmanomis priemonėmis numatomas vykdyti ateityje.

Rezoliucijų priėmimas Kongrese kai kuriems atrodė tiesiog nepasiekiamu idealu. Bet prieš keletą mėnesių, kai Misijos nariai nutarė veikti šia kryptimi, tai ir vėliausias dalykas atrodė lygiai nepasiekiamas.

Po sunkių ir neatlaidžių pastangų pirmas žygis vis dėlto laimėtas.

KAM TIE PRIEKAIŠTAI

Dabar, kai, labiau negu bet kada, reikalingas Amerikos lietuvių vieningumas, tai ALT vadai dar vis nesiliauja ieškoję priekabių. Iš Chicagos pranešama, kad spaudoje pasirodžiusios žinios apie rezoliucijas, "ALT vadus pritrenkė kaip atomo bomba." Betgi savo laikraščiuose jie bando sumažinti viso reikalo reikšmę. Ir tik dėl to, kad tai įvykdyta ne jų pačių, bet Misijos pastangomis.

Gana keistai skamba ir jų priekaištai, būtent, kodėl rezoliucijų reikalu nepasitarta su Taryba.

Juk anksčiau įvykusiose derybose tarp ALM ir ALT dėl bendros veiklos Washingtone, Antanas Olis pakartotinai sakė, kad Misijos suvažiavimo tikslas, tai — TIESIOGINĖ AKCIJA JAV KONGRESE. Šiais keliais žodžiais p. Olis aiškiai pasakė, kokia akcija numatoma vykdyti, tuo patim, žinoma, neišduodamas visos Misijos programos, ir tai dėl suprantamų priežasčių. Bet tuo metu ALT vadai, matyt, nesusivokė, arba nesitikėjo, kad Lietuvos bylos reikalu ką nors panašaus būtų galima padaryti.

VISŲ MŪSŲ TIKSLAS

Misijos vardas ir jos tikslas amerikiečių sluogsniuose, ypač komunizmą kovojančiose grupėse plačiai žinomi ir parama neabejotinai bus suteikta. Bet rezoliucijų reikalas perdaug didelis vienai Misijai aprėpti. Šiam darbui reikalingos ne tik visos mūsų visuomenės pajėgos, bet ir didelės sumos pinigų.

Chicagos Draugas, kurio redaktorius yra ALT pirmininkas, aiškina, kad mūsų visuomenė dar nėra "pasiruošusi." Su tokia nuomone vargiai galima sutikti, turint mintyje, kad pastaraisiais metais, išskyrus "Lietuvos vadavimą," mūsų organizacijos beveik nieko kito neveikė. Galbūt, kad Tarybos vadai dar nėra pasiruošę, bet kiek tai liečia kitus, tai retas kuris yra linkęs laukti iki Lietuva bus galutinai sunaikinta.

Delegatai, nuvykę į kongresą Chicagoje, turėtų raginti Amerikos Lietuvių Tarybą prisidėti prie Misijos pradėto darbo. Joks trukdymas Misijai nepakenks, bet Taryba gali atsidurti Lietuvos laisvės sabotažuotojų rolėje.

Kai dėl siūlomų rezoliucijų priėmimo JAV kongrese, tai turėtų būti pagrindinis visų mūsų organizacijų tikslas. Tai vienintelis būdas, kuriuo mes, kaip Amerikos piliečiai, galime padėti Lietuvai laisvę atgauti.

VIENYBĖS SKAITYTOJŲ NUOMONĖS

Pataria važiuoti į Washingtoną

Sekant Amerikos politiką, klausant radijo pranešimų apie Amerikos ir Rusijos santykius dėl Balkanų ir Baltijos valstybių, ateina mintis, kad dabar reikia gyvu būdu Amerikos lietuvių veikėjams sueiti į bendrą darbą ir visiems kartu stengtis laisvinti visų mūsų bendrą tėvynę Lietuvą.

Tikrinant būdus, kuriais buvo bandyta sueiti į vienybę, ima juokas ir kartu piktumas, kad tarp lietuvių veikėjų atsiranda tokių užsispyrėlių, ne norinčių vienas kitam nė kiek nusileisti. Ypač dabar, kai, rodos, jau durys praviros ir tik reikia vienas kitam paduoti ranką...

Štai, broliučiai, jau būdas sueiti į vienybę. Keliaukite į Wshingtoną ir klabenkite ten duris. Nėra reikalo ten suvažiuoti penkiems ar šešiems šimtams delegatų. Užtenka ir šimto dviejų, suprantančių reikalą, vyrų ir moterų. Ypač patartina važiuoti karo veteranams.

Kai dėl Chicagos seimo, tai jį galima ir atidėti. Kai tėvynė bus laisva, tąsyk bus dar gana daug svarbių reikalų tokiam seimui rinktis. Juk Lietuvos žmonėms reikės ir drabužių ir vaistų ir k. Bet šiuo metu yra tinkama ir gal būt net tinkamiausia proga klibinti duris Washingtone.

Vienas kitas, tiesa, pastebi, kad nėsą daug skirtumo tarp Chicagos ir Washingtono. Na, žinoma, kas galva, tai protas. Bet kas bent kiek geriau supranta padėtį, tai tuojau pasakys, kad Chicagos seimas atneš mažiau naudos, ypač kad jis bus gruodžio mėnesį. Reikia geležį kalti, kol ji dar karšta.

Sakoma, kad SLA ir SLRKA pritaria A. L. Tarybai. Gal būt. Bet jeigu tai leistume balsuoti, tai gautume rezultatus, kad dabar ir kaip tik dabar laikas visoms srovėms eiti išvien. Kai Lietuva bus laisva, galėsime vėl mandagiai kumsčiuotis.

Kitas pasako, kad tautininkų esą nedaug. Ogi kiek yra socialistų ir kieno yra išperėti tautos duobkasiai? Visi gerai žinome, kad tie parazitai yra išsiritę iš socialistiško kiaušinio. Šiuo metu visa tai reikia pamiršti ir imtis rimto darbo, visiems vieningai sujungus pajėgas. Praeity buvo visokių kivirčių. Pats pirmasis gal būt SLA skilimas. Bet buvo jų ir vėliau. Kas atsimena didįjį New Yorko seimą, įvykusį 1918 m. kovo mėnesį, tas gali atsiminti, kad ten taip pat netrūko įvairių kiaulysčių. Socialistai protestavo prieš vadinimą seimo visuotiniu. Nors ten buvo ir socialistų delegatų, bet oficialiai jie jame nedalyvavo... Pagaliau, kiek trūko iki pešty nių, kai Petrauskaitė iš Waterburio pareiškė, kad seimas reikia pradėti su malda? Madison Square Garden šeimininkai pareiškė, kad jie atsiimsią svetainę, jeigu publika nenurimsianti... Vėliau viskas aprimo ir maldelių buvo sukalbėta net perdaug.

Taigi, broliai, meskite fariziejų puikybę, imkitės vieningo darbo, nes jeigu ir toliau taip bus, tai amerikiečiai pradės į jus žiūrėti su panieka. Visi prie rimto darbo. Gana ginčų, nes perdidelis užsispyrimas niekam neina į sveikatą. Šalin visokie praeities nusikaltimai. Vieni buvote bal, ti, bet ir kiti — nešventi. Jeigu nesiliausite piemeniškai elgęsi, tai ateityje Lietuvos žmonės jus prakeiks, kaip didžiausius niekšus.

J. Aras.
Rochester, N. Y.

Nemalonus vardai arba raganos ir batlaižiai musų literaturoje

Vieno rašytojo laiškas iš Europos

...Savo pirmąjį laišką užbaigiau pažadu parašyti daug aštriau, būtent: kas Europos lietuviui atrodo nespausdintina jūsų laikraščių literatūriniuos skyriuose ir kaip šiandien yra sujauktos pavardės ir literatūrinės vertybės pačioje Lietuvoje...

Tas pasižadėjimas aštriau rašyti dabar mane patį gąsdina. Kritikuoti visuomet nelengva ir rizikinga, kaip ir duoti neprašytus patarimus. Vienu ypu būtų per platus klausimas pasakyti, kokių lietuviškų kurinių nereikėtų perspausdinti laikraščiuose. Todėl apsiribosiu trumpiau: kurių autorių raštų, mūsų nuomone, bent tuo tarpu nevertėtų perspausdinti jūsų laikraščiuose...

O tai jau ir yra pats nemaloniausias dalykas — išminėti pavardes, pirštu nurodinėti.. Kalta čia mūsų perjautri lietuviška moralė. Mums vis dar sunku brutališkai voti žmogui per galvą ar jam tiesiai į akis sakyti: esi niekšas, su tavimi nenorime nieko bendro turėti.. Be pigu bolševikiškos moralės vyrams. Jiem tai tik malonumas galėti betkam užkaukti: esi fašistas, liaudies išdavikas, didžiosios tėvynės priešas — pakarti šitokį, ko greičiau pakišti po velėna!... Mums vis dar sunku, nors ir maudė mus kraujų mariose du atkaklūs Lietuvos "gelbėtojai".

Todėl pasakysiu trumpai: — mes nenorime jūsų, laisvų ir patriotų lietuvių, laikraščiuose matyti po perspausdintais raštais pavardes asmenų, kurie mums primena bolševizmo klapčiukus ir tai, kad ne visi lietuvių literatūros ir meno kūrėjai garbingai išlaikė raudonosios okupacijos egzaminą. Nenorime dėl to, kad šitos pavardės mums pasidarė nemalonios, kaikurios net labai nemalonios. Mums vis dar gėda, kad lietuvės motinos yra pagimdžiusios tokius vaikus. Kartais gi mums stačiai pikta, kai padoriame lietuviškame laikraštyje dar ir šiandien randi pavardę žmogaus, kuris kartą buvo ir vėl yra okupanto batlaižis, kurio, kitiems verkiant, kalėjime pūvant, tremtinio siūrią duoną kramtant, širdingai ar tik veidmainingai — abiem atvejais iš savo tėvų žemės ar net savo buvusius draugus miriop siunčia...

Jūs tokių "draugų" kompanijos nepergyvenote, ir jums nieko nereiškia skaityti jų seniau parašytus dalykėlius, kuriuos nieko bjauraus nėra. Vardai jūsų taip pat neverčia pasibiaurėti, nieko neprimena... Bet mums jie — nemalonūs, ir taip nenorėtume jų matyti lietuviškuose laikraščiuose. Gal susitarkime geruoju ir paskolinkime visus šiuos liaudies ir okupanto draugus Laisvei ir Vilniai? Šiedu laikraščiai stokoja geresnių bendradarbių, ir kaikurie mūsų išverstekūriai, raudonojo okupanto batlaižiai labai pritiks į jų kompaniją.

TRYS PAVARDĖS.

Aš negaunu paskaityti nei visų Amerikos lietuvių laikraščių, nei visų jų numerių, o tik keletą ir tik po keletą numerių. Todėl nė nemėginsiu sudaryti sąrašo, nes vistiek jis galėtų būti nepilnas. Iš to, ką esu gavęs paskaityti, pastebėjau tris pavardes, kurios man buvo akibrokštas...

Tai toli nelygios vertės, nelygaus masto ir nevienodų buvusių grupių pavardės. Bet jos lyg tyčia labai charakteringos ir gal teisingai pavaizduos visokius atvejus, kurių aš čia dar nežinau.

Esu didelis moterų gerbėjas, ir tai tikra nelaimė man, kad iš trijų mano pasibrėžtųjų pavardžių dvi yra — moteriškos. Ta aplinkybė yra liūdnas atsitiktinumas ir tikrai necharakteringa lietuvių visuomenei. Lietuvės moterys skaičiumi ne gausiau, bet daug mažiau batlaižiavo Stalinui, negu vyrai. Lietuvaitės buvo bravo merginos! Bet... argi nežinote? Kur susirenka daug moterų, atsiranda ir pora raganų. Tokia jau patties Viešpaties Dievo valia...

SALOMĖJA NERIS

...Kai pasimirė Salomėja Neris, — jeigu Lietuva būtų buvusi laisva, tai nė vienas lietuviškas laikraštis nebūtų šitos išgamos taip šiltai paminėjęs, kaip tai praėjusią vasarą atliko kone visa Amerikos lietuvių spauda.

Dieve, Dieve! Kokie jūs geri krikščionys! Ir kokia katalikiška ta visa mūsų tauta. Ji tokia nekerštinga, atlaidi, ji taip myli net savo priešininkus, jog tikrai ji užsipelnys dangaus karalystę po mirties. Už tat šioje žemėje, šiame gyvenime tokioms tautoms bloga, labai bloga. Ką gi,—guoskimės būsimo džiaugsmo šventėmis Juozapato pakalnėje. Ten susirinks visi tikrieji lietuvių tautos krikščionys, artimo meilės čempijonai. O tautos išsigimėlius, kurie gražiai apdainavo išlieto brolių kraujo putas, pasiims šėtonas į savo devintąjį peklos ratą. Mums, matyt, šito atlyginimo jau dabar užtenka...

Vienas jūsų katalikiškas laikraštis (Darbininkas), nebesurasdamas daugiau argumentų, kaip pateisinti šią buvusią katalikišką išgamą ir norėdamas nuplauti nuo jos veido niekšybes ir išdavikiškumo plutą, cituoja vieną seną, dar gerokai prieš Stalino laikus parašytą Salomėjos Neries eilėraštį — "...sudeginkit mane, kaip raganą!" — ir aiškina, jog taip poetė tarsi šaukusi, bolševikams į Lietuvą atejus...

Nieko panašaus! S. Neris taip šaukė tada, kada ji buvo dar gera katalikė, ateitininkė. Bent taip josios draugai ją perstatydavo. O kai bolševikai atėjo Lietuvon, ji šaukė "valio!" tėvynės okupantams. Ji rašė himnus dviem lietuviam, vienam vokiečiui ir vienam žydui, komunistams "herojams", kurie buvo sušaudyti 1926 m., kai iš Maskvos prisiųsti čia knisosi po Lietuvos neprilausomybės pamatais. Pagaliau, ji tuoj parašė savo garsiąją "Poemą apie Staliną", važinėjo į Maskvą su delegacijomis... prašyti, kad Kremlius prisijungtų Lietuvą, sakė prakalbas ir rašė naujus eilėraščius. Pagaliau, žinodama, kad už tai lietuvių tauta jai niekad neatleis, drauge su Sniečkum, Gedvila ir NKVD štabais pabėgo į Rusiją, palikdama net savo mažą vaiką Lietuvoje...

Bolševikų okupacijos metu jaunutės šešiolikos metų gimnazistės, vėliau ištremtos į Sibirą, apie ją rašė irgi eilėraščius ir slaptai leido šapirografuotuose laikraštėliuose:

"Taip, sudeginsim tave,
kaip raganą,
Ir mums širdis dėl to
nesudrebės.."

Jus negalite išsivaizduoti kartumo ir pasibiaurėjimo, su kuriuo lietuvių tauta lydėjo darbus ir žodžius šitos išsigimėlės, kurią anksčiau pažino, kaip talentingą ir švelnią poetę. Bet kai tauta verkia pančiuose, kai tūkstančių tautiečių gyvybė kabo ant siūlo ir vienas kitas iš tų tautiečių rašo himnus vyriausiam NKVD šefui, — tada ir švelniausioji poezija liaujasi būti niekšybės atleidimu!

Apie S. Nerį būtų galima daug rašyti, ir jos buvę pažįstami gal kada parašys įdomių atsiminimų. Bet tuo tarpu ŠITAS vardas, švelniausiai išsireiškiant, mums yra nemalonu matyti jūsų laikraščiuose, net jeigu mėginate jį perstatyti ir "grynojo meno" platformoje.

Sutinku, kad menas yra tyras, aukštas ir viską išskaidrinąs. Bet kas tautą nori menu pavergti ir sąjungoje su banditais siekia ją pribaigti žudyti, — tada tokį menininką tauta išspiauna. Berods, teisingai...

JULIUS BUTĖNAS

Julius Butėnas (nemaišytinas su kitu bendravardžiu ir bendrapavardžiu žurnalistu iš 20-tojo Amžiaus, katalikų buv. dienraščio Kaune redakcijos) — irgi rašytojas. Tai daug mažesnė asmenybė, tarkime, visai maža. Bet jos būta darbščios. Mėginta rašyti dzūkiška tarme novelių, bet stipresniu rašytoju nepasidaryta. Už tat parašyta keletas monografijų - biografijų (Dr. V. Kudirkos, Pov. Višinskio, Žemaitės...), kurios moksliškai žiūrint silpnos, bet pasiskaityti įdomios.

Šis mažas, kruopštus žmogelis visą laiką sukosi Liet. Žinių, liaudininkų, Justo Paleckio klikos sluogsniuose, niekam nieko blogo nedarydamas. Bet kai atėjo bolševikai, ir jis sumanė pasireikšti. Buvo paskirtas naujai steigiamo "Liaudies kovų muziejaus" organizatoriumi ir tuo titulu užsimojo pasidaryti Vytauto Didžiojo Kultūros Muziejaus (ir drauge Karo Muziejaus) komisaru bei politruku. Tų muziejų sunaikinimo ir išniekinimo darbą drauge su raudonarmiečiais ir politrukais jis jau buvo pradėjęs, bet užbaigti nebeteko, nes kilo karas.

Šis žmogelis į Rusiją tačiau nepabėgo. Matyt, jautėsi, kad dar nesuspėjo tinkamai nusikalsti. Bet atėję vokiečiai ir Geštapas jį pradėjo čiupinėti. Vaikinas lengvai galėjo netekti galvos. Bet už jį užsistojo Lietuvos aukšti karininkai, Karo Muziejaus tvarkytojai, kuriems tasai Butėnas buvo iškrėtęs ne vieną šlykščią šunybę. Bet mūsų karininkai vistiek užsistojo, galvodami, kad nors tai ir būta niekšelio, bet vis dėlto darbštaus žmogelio, kuris gal tik iš silpnos valios sukvailiojo okupantui atėjus,— ir kad mums bendrai nėra išrokavimo, kad vokiečiai sunaikintų Lietuvos inteligentus. Kokie jie bebūtų, vis dėlto tai lietuviškas kraujas.

Taip Butėną išsuko iš Geštapo nagų patys lietuviai, iš pasigailėjimo ir nenorėdami atiduoti vokiečiams, ir jis kažkur įsikniso provincijoje.

Grįžo antrą kartą bolševikai, ir jų laikraščiuose vėl skaitome: "...rašytojas Julius Butėnas... dalyvavo liaudies rašytojų susirinkime... skaitė paskaitą..." ir t. t. Niekur dar neužtikau, bet neabejoju, kad šis "rašytojas" vėl paskirtas "liaudies kovų muziejaus" orgnizatoriumi ar kokiu kitu aukštu tarybiniu komisaru. Kai dabar Paleckiui taip trūksta bendradarbių, tai tokie mėšleliai jam dabar tikras auksas.

Kažin ar būtinai reikėtų, kad tokių silpnos valios batlaižiukų seni rašiniai būtų ir dabar perspausdinėjami kaikuriuose Amerikos lietuvių laikraščiuose, net jeigu jie ir labai vertina buvusius liaudininkiškus bei socialistiškus bendradarbius?

Butėną užstojo ir nuo Geštapo kulkų išgelbėjo lietuviai karininkai, kurie šiandien patys yra pabėgėliai. Kažin kaip užstotų juos Butėnas NKVD "liaudies teisme", jei šiuos karininkus, kaip to sovietai reikalauja, dabar "repatrijuotų" į tarybinę Lietuvą?

Atsakymo nežino tas, kas bendrai dar nieko apie tarybinę Lietuvą nežino ar žinoti nenori...

SOFIJA ČIURLIONIENĖ

...Su Sofija Čiurlionienė-Kymantaite išplaukiame į platesnius ir daug drumstesnius vandenis.

Ši žemaitiška bajoraitė, rašytoja, pedagogė, moterų visuomenės veikėja, temperametinga ir labai graži moteris iš fotografijų bus pažįstama gal ne vienam lietuviui amerikiečiui. Be viso to, ši ponia buvo didžiausio Lietuvos dailininko ir muziko M. K. Čiurlionies žmona, nors su savo vyru tesuspėjusi pagyventi vos keletą mėnesių. Dailininkas nuo šios heteros pabėgo į Petrapilį, galutinai nerviškai iškankintas apsirgo ir po kurio laiko tragiškai pasimirė beprotnamyje...

Kas yra S. Čiurlionienė politiškai? Baisiai sunku pasakyti. Prieš Pirmąjį Didįjį Karą — tik "laisva menininkė", rašytoja, kritikė, graži ir kultūringa moteris, pirmoji lietuvė dramaturgė... Po karo, prie krikščionių demokratų valdžios — gera katalikė ir demokratė. Prie liaudininkų-socialdemokratų — per trumpas laikas iš naujo apsipręsti. Vėliau prie tautininkų — hors oficialiai nepartinė, bet puikiausia tautininkė, Lietuvos skautų mergaičių brolijos vyriausia vadė, aktyvi visuomenės veikėja, universiteto lektorė, beveik diplomatė. Kiekvienoje mūsų vyriausybės delegacijoje į Tautų Sąjungos posėdžius Ženevoje ji buvo narė, ten renkama į komisijas ir t.t. Nežinia, kodėl ją vis drauge imdavosi visi mūsų užsienių ministeriai — ar dėl gražumo, ar dėl reprezentacijos ar kad moka gerai prancūziškai (ji — žymiausia Moliere veikalų vertėja)...

Žodžiu, ši ponia visuomet mokėjo ir stengdavosi gerai sugyventi su kiekviena valdžia. Kaune ji savo laiku buvo savo pasakojimą Binkis kulisių figūra. Daug kas jos bijojo, jai pataikavo, lankėsi į jos saloną. Literatūriškai kurti ji mažai teturėjo laiko, rašė tai, už ką buvo galima geriau uždirbti, ypač scenai, nors pasisekimo niekad neturėjo ir savo pirmosios komedijos — "Pinigėlių" (simboliškas pavadinimas!) — niekad nebepralenkė.

Už tat ji išsistatė gražią vilą, laikė geros markės automobilį, savo vienintelę dukterį ištekino už grafo Zubovo sūnaus.. Ji mėgo gerą gyvenimą, reikalavo būti visų gerbiama, ir jai tas sekėsi. Ji baisiai godžiai saugojo M. K. Čiurlionies mirties paslaptį, jo korespondencijas, ir niekas stačiai neišdrįso paskelbti tikros tiesos apie šio genijaus nusikankinimą beprotnamyje, nors ne vienas iš dailininkų ir ano meto veikėjų žinojo daugiau, negu leido rašyti ponios Sofijos Kymantaitės geležinė cenzūra...

Aš pažinau tik vieną žmogų, kuris retkarčiais, gerų bičiulių kompanijoje, drįsdavo atvirai pasisakyti apie šią Žemaičių bajorę. Tai buvo a. a. Kazimieras Binkis, "Keturių Vėjų" literatūrinės grupės siela, didelis ir drąsus jaunuosios Lietuvos poetas. Binkis mirė švarus ir nesusitepęs nė vienam okupantui. Dabar nebaisi jam jokia Sofijos cenzūra, ir jo žodžius dabar galima viešai pakartoti:

— Ar žinote, kas yra pati didžiausia Lietuvos kurva? — atsiprašau už šį žodį, bet taip vyrų kompanijoje paklausdavo kartais Kazimieras.

Kai neinformuoti šnekovai, nustebę, pakeldavo akis, kiekvienas savo atminty ieškodami atsakymo į tokį keistoką ir gana nevalyvą klausimą, Binkis, kiek lukterėjęs, savo storoku ir dirbtinai rimtu balsu atsakydavo:

— Sofija Čiurlionienė -Kymantaitė...

Ir kas iš karto nepatikėdavo, jis duodavo platesnių paaiškinimų bei faktų, kurių esmė, tarp ko kita, buvo štokia:

Ta mergina, už kurios maždaug per prievartą ištekėjo dailininkas M. K. Čiurlionis (Binkio žodžiai — "ištekėjo"...), su juo tepagyveno, esą, vos kokius porą mėnesių, o paskui — vargšą dailininką pabaigė išvaryti iš proto. Likusiais garsaus vyro paveikslais, piešiniais ir gaidomis, iš kurių tada dar nebuvo pelno, Čiurlionienė visiškai nesidomėjo. Jie būtų žuvę per aną karą, jeigu kiti žmonės ir ypač artimieji dailininko giminės nebūtų nuolat rūpinęsi jų išgelbėjimu ir grąžinimu į Lietuvą.

Bet kai susikūrė Lietuvos valstybė, kai Čiurlionis tautos akyse virto didžiausiu mūsų kūrybiniu genijumi, kai Steig. Seimas nusprendė įsteigti specialų muziejų — Čiurlionies Galeriją ir ten išstatyti jo nuostabius kūrinius visiems tautiečiams žiūrėtis ir gerėtis, tada staiga atsirado... tų paveikslų savininkė, velionies dailininko žmona!

Pagal įstatymus nieko nepadarysi: savininkė, vyro turto teisėta paveldėtoja. Nesvarbu, kad beveik visi gerieji paveikslai ir muzikos gaidos Čiurlionies buvo sukurti, kai jis nebuvo Kymantaitės vedęs, gal jos net nepažino... Nesvarbu, kad vargšas dailininkas, kurdamas tik menui ir Lietuvai, baisiai skurdo ir kartais badavo, ir kad tada mūsų Žemaičių bajoraitė nė grašiu jo neparėmė. Įstatymiškai ji dabar buvo šių, menui ir visai lietuvių tautai skirtų ir paliktų kūrybos lobių legali savininkė. Už paveikslų perleidimą Galerijai ji valdžią pareikalavo sumokėti, taigi nupirkti jos "vyro" kūrinius, ir valdžia, kitaip negalėdama elgtis, juos turėjo nupirkti už didelę sumą — milijoną ar net daugiau...

Žymiai vėliau, Sofija nuolat sukeldavo galvosukių ir dėl paliktų Čiurlionies dviejų simfonijų gaidų bei kitų muzikos kūrinių "nuosavybės". Už dvi Čiurlionies simfonijas valdžia jai turėjo sumokėti 80,000 litų...

— Moterys visados mėgsta dailininkus, — užbaigdavo labai įtakinga, galinga už— Ir uždirba iš jų po truputį. Bet už porą mėnesių pagyventi su vagšu dailininku, pabaigti jį išvaryti iš proto, ir dar uždirbti milijoną, — tai ir reiškia, gerbiamieji, ką aš pradžioje norėjau pasakyti...

Aš niekad smulkiau tos pikantiškos istorijos netirinėjau. Šaltiniai visuomet buvo saugojami nuo publikos akių. Pats Binkis, visados nešiojęs šiai moteriai begalinę panieką, nuėjo į kapą anksčiau už ją pačią. Bet tokios kalbos nekartą sklisdavo bohemos sluogsniuose, ir Sofija Čiurlionienė čia daug draugų neturėjo. Pas ją lankydavosi daugiausia snobai ir šiaipjau didesni "džentelmonai" už Kazimierą Binkį, neretai dėl įvairių išrokavimų...

Atėjo bolševikai, ir Sofija Kymantaitė, nežiūrint savo bajoriškos kilmės, buvo viena iš pirmųjų, pasirašanti įvairius komunistų manifestus, intelektualų pareiškimus ir plačiai paleidusi savo staiga paraudonėjusį liežuvį apie naujas lietuvio rašytojo pareigas, apie plačias perspektyvas, apie kruvinojo Smetonos laikų visuomenės.. moralinį supuvimą (!) ir t.t. Ji jau važinėjo į sovietinių rašytojų konferencijas, aktyviai dalyvaudavo P. Cvirkos brolijos posėdžiuose ir mitinguose. Žodžiu, viena iš nedaugelio ir visų nustebimui— godžiai darė naują, dabar raudonos rašytojos karjerą, nors mūsų bajorei, dabar jau sentelėjusi, toli gražu pas A. Sniečkų su išpuvusiais dantimis nebe taip sklandžiai sekėsi. Bet liko vila, buvo paliktas net automobilis šiai tarybinei rašytojai, — o tai, daugelio spėjimu, jau buvo verti dalykai, dėl kurių galima išpardavinėti lietuviškos sielos likučius.

Atėjo vokiečiai, — ir dėl to Sofijai Kymantaitei gal tik dešimt naujų plaukų bepražilo sidabruotoj galvoj. Rentelnui, nei jo fricams Madame nė kiek nebebuvo įdomi, jie ją paliko ramybėj. O lietuviai paniurnėjo, pasišaipė, porą naujų anekdotų sukombinavo, — ir niekas daugiau nepavydėjo laimingai senutei saulės šviesos...

Tik staiga, jau trečiais okupacijos metais, Kauno Dramos teatras išleidžia V. Dineikos režisiuotą naują Sofijos komediją, pavadintą "Didžioji mūgė". Ir vėl simboliškas pavadinimas —"Mūgė", kaip ir visas autorės šaunus gyvenimas... Kad Generalkomisarijato fricai nesipriešino dar neseniai suraudonėjusios autorės veikalui (šiaipjau teatrų vokiškas cenzorius labai kišdavosi į repertuarą ir kibdavo prie autorių pavardžių), reikia paaiškinti diplomatiniais Sofijos gabumais ir senu patyrimu iš kelionių po Ženevą. Jai dar kartą pasisakė!

Veikalas tačiau buvo silpnai surežisuotas ir atsitiktinai silpnai suvaidintas. Dėl turinio kritika padarė priekaištų: kad tendencingai pavaizduotas, kone šmeižiamas buvęs laisvos Lietuvos gyvenimas, kad jis yra nebent tiek tikras, kiek pati autorė asmeniškai jame dalyvavo ir jos čia vaizduojamus socialinius "papročius" praktiškai kūrė... Po to veikalas buvo iš repertuaro nuimtas, nesuspėjęs autorei atnešti nei naujos garbės, nei stambesnių pajamų okupacinėmis markėmis...

Tai buvo prieš vokiečių viešpatavimo galą. Po to vėl grįžo bolševikai ir, kaip būtina laukti, Sofija Čiurlionienė - Kymantaitė — vėl laikraščiuose minima aktyvi tarybinė rašytoja ir vėl Cvirkos brolijoje kalba apie naujas dideles perspektyvas doram ir nuoširdžiam Lietuvos tarybiniam rašytojui... Ir pats Bimba ją dabar stato pavyzdžiu Lietuvos kultūrininkam!

Gal perdaug jums pripasakojau. Bet man nereikės daryti išvadų, nes ši istorija kalba pati už save. Atskleisdama labai retą, labai savotišką ir gal daugiau tragikomišką bruožą šios Žemaičių bajorų palikuonės žygdarbiuose, šita istoriją, tikiuosi, mane atleis nuo prievolės plačiau pagrįsti mūsų, Europos lietuvių, nuotaiką, jog Čiurlionienės — Kymantaitės vardą matyti po senais jos raštais jūsų laikraščiuose kažkaip nesudaro didelio malonumo...

Kymantaitės pavardė iš viso lietuviams rėžia ausį. Gal tai dėl to, kad ir viena tetos Sofijos giminaitė, Kymantaitė, jauna dramos aktorė, pirmame Gedvilos "kabinete" prekybos komisaro liaudininko Gregarausko žmona, drauge su vyru išbėgusi į Rusiją, per Maskvos radiją retkarčiais prabildavo į lietuvių tautą, pranešinėdama, jog jie vėl grįšią mūsų "išvaduoti"...

Ir kai dabar vėl jie mus "išvadavo", net ir nuo pačios Lietuvos, tai Kymantaičių pavardės gražiai lietuviškai tebeskamba gal tik amerikiečiams, šių visų istorijų negirdėjusiems ir neišgyvenusiems...

Atleiskite už per ilgą laišką. Ką dar norėjau parašyti, atidėsiu kitam kartui. Ten bus rimtesnė ir nebe juokinga istorija — rašytojo Vinco Krėvės - Mickevičiaus tragedija.

J. V.

1886 1946

Jubiliejinis Vienybės Koncertas

JAU LAIKAS RUOŠTIS ŠITAM ISTORINIAM ĮVYKIUI

Šešiasdešimts metų, kai Vienybė tarnauja savo skaitytojams, kai gina lietuvių tautos ir lietuvių amerikiečių reikalus, kai kovoja dėl švenčiausių savo tautos teisių — Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės.

VIENYBĖ ĮKURTA 1886 M. PLYMOUTH, PA.

Šiai svarbiai šešiasdešimties metų Vienybės įsikūrimo sukakčiai paminėti, ruošiamas didelis, įdomus ir turtingas savo programa koncertas, kuris įvyks —

1946 m. Vasario 24 d.

Labor Lyceum Salėje

947 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y.

RUOŠIAMAS SPECIALUS JUBILIEJINIS VIENYBĖS NUMERIS

MAYNE REID

RAITELIS BE GALVOS

ROMANAS

(Tęsinys)

Žvalgas parodė komendantui klaną jau gerokai apdžiuvusio kraujo, kurio buvo tiek daug, jog tas, kieno jis buvo, tiek jo nustojęs, tikrai negalėjo gyventi.

— Kaip manai, kas tavo manymu galėjo čia būti užmuštas? — paklausė komendantas žvalgą.

—To seno pono sūnus. Dėl to ir paprašiau, kad nejotų čionai Pointdeksteris.

— Be abejojimo, tai komačių darbas?

— Nieku būdu, komendante. Jeigu čia būtų būta indijonų, tai būtų pėdsakai ne dviejų, o mažiausia keturių dešimtų nekaustytų arklių. Šitie gi pėdsakai yra su pasagos žymėmis, o jų didumas rodo, kad vieni yra mustango, kiti amerikoniškojo arklio. Bet jokime toliau, — pridūrė žvalgas.

Ir kai prijojo vietą, kur pėdsagai skyrėsi į dvi priešpriešingas šalis, žvalgas pakėlė nuo žemės cigaro likutį.

— Čia, matyti, raitelių stovėta ir kalbėtasi, — tarė vėl žvalgas. Bet, aš manau, negalėjo rūkyti prieš pat žmogžudystę papildant. Tikriausiai prie ginčo prieita vėliau, ir užmušimas įvyko grįžtant. Tik įstabu, kur galėjo dingti užmuštojo lavonas? Indijonai negalėjo jo pasiimti, juo labiau, kad jų čia nebūta.

— Bet tu įsitikinęs, kad užmuštas plantatoriaus sūnus?

— Esu tikras, ponas komendante, kad čia yra kritęs vienas su kraujo žymėmis.

— Jaunojo Pointdeksterio arklys kaip tik ir sugrįžo vienas ir krauju aptaškytas.

— Tai jis ir užmuštas.

— O kas gali būti tas užmušėjas?

— To mano galva negali suimti. Tik nieku būdu negalima įtarti mustangų gaudytojo. Toks kilnus vyras...

— Aš irgi jo neįtarčiau.

— O jeigu Henrikas Point deksteris būtų žuvęs ir nuo Geraldo rankos, tai tik garbingoj dvikovoj. Labiausia stebiuosi, kad niekur nematyti lavono. O senam džentelmenui...

— Geriausia nieko nesakyti, — pabaigė komendantas ir nujojo į laukiantį būrį gi žvalgas nujojo pėdsakais toliau.

PAŽENKLINTOS KULKOS

Netrukus pasigirdo žvalgo švilpukas, ir visas būrys nusiskubino į ženklo vietą, kurios neprijojus sulaikė raitelius netikėtas įvykis. Girioj, ant takelio, kuris, matyt, buvo numintas laukinių žvėrių beeinant į šaltinį atsigerti, pasirodė gražus šlakuotas jaguaras. Išsigandęs gyvulys nesuskubo pabėgti, nes kuone tą pačią valandą pokštelėjo du šūviai, ir jaguaras pargriuvo. Kilo ginčas, kas pataikė: Kasijus Calchunas ar vienas jaunas plantatorius.

— Aš tamstai įrodysiu, — tarė Calchunas, — kad šitą žvėrį patiesiau aš. Jei netikit, išimkim iš gyvulio kulką, kurioje pamatysite mano vardo raides ir pusę mėnulio. Tais ženklais sužymėtos visos mano kulkos.

Išėmus iš jaguaro kulką, pasirodė, kad Calchunas sako tiesą. Kulka buvo jo ženklais. Po to visi nujojo į miško gilumą.

Ir keistas dalykas: užuot poros arklių pėdsakų, toliau tebebuvo tik mustango pėdos. Sulig žvalgo pranešimų, amerikoniško arklio pėdsakai ėjo giliau į prerijas, net ligi sodybos ties Leona. Gi dabar, kad surastų užmušėją, reikėjo žiūrėti mustango pėdsakų ir akylai daboti, kur jo bėgsta. Ir štai tų pėdsakų linkmė ėmė kelti abejojimų. Buvo aiškiai matyti, kad mustango eita vingiais, čia į vieną, čia į kitą pusę, ir dažnai nebuvo valdomas, gal būt, dėl to, kad sėdis ant jo raitelis yra buvęs be sąmonės. Dėl to žvalgui buvo labai sunku išmanyti, kur galėjo dingti Henriko lavonas.

Ir čia staiga visi pamatė nematytą, nesuprantamą ir baisų daiktą. Besileidžiant saulei prerijų dykumose sunirguliavo didelis raitelio be galvos siluetas. Begalvis sėdėjo ant balno tiesiai, ir visa jo figūra buvo gana graži.

Komendanto būrys dėl nustebimo ir nusigandimo net nerikteljo. Tokia baidyklė, rodos, tegalėjo pasirodyti tik sapne.

Ūmai to baisaus raitelio siluetas sujudėjo, mustangas pašokęs tarytum ne bėgte bėgo, o lėkte lėkė. Lėkė tiesiog į saulėleidį, eidamas vis mažyn, ligi visai išnyko iš akių.

JUODVARNIAI

Už kelių šimtų žingsnių nuo užeito klano kraujo gulėjo kaip negyvas ir tarytum tyčia pamestas žvėrims jaunikaitis, ties kuriuo skraidė būrys nekantriai krankiančių juodvarnių. Jaunikaitis buvo labai išbalęs, o jo pusiau užmerktos stiklo spalvos akys sakė esant jį jau be sąmonės. Jis buvo veikiau panašus į lavoną, negu į gyvą žmogų. Bet gyvybės žarijos jame būta dar gana stiprios. Besileidžiančios saulės spinduliai, kurie krito jam tiesiog į akis, tą žarią dar labiau sustiprino, ir jis atsigavo. Sutelkęs visas likusias jėgas, įsirėmė rankomis į žemę, pakėlė galvą ir apsidairė aplinkui, norėdamas suvokti, ar jis sapnuoja, ar tikrai taip yra, kaip atrodo.

Tuojau pajuto baisų skaudėjimą kojoj ir ėmė atsiminti, kaip pateko į mišką, kaip nukrito nuo arklio ir kaip labai užsigavo. Kad arklio prie jo nėra taip pat pamatė. Pasikelti negalėjo, nes dėl sutinusios skaudamos kojos negalėjo nė pajudėti. Mintis, kad neturėdamas iš niekur pagalbos, turės palengva mirti vienas girioje, suspaudė jam širdį. Mėgino surikti, bet niekas neatsiliepė, ir nebuvo vilties, kad į čionai atklys koks gailestingas žmogus.

Praslinko apie dvi valandos, bet pagalbos nebuvo. Jaunikaitis atsiminė, kad netoli šios vietos teka tyro vandens upelis, ir mintis apie vandenį, kuris galėjo užgesinti jo troškulį, stelbė žaizdos skaudėjimą. Jis ėmė palengvėle šliaužti siauru girios žvėrių numintu takeliu į upelį.

Tuo tarpu juodvarniai, jausdami, kad čia merdi gyva būtybė, ėjo nekantryn ir skrido vis artyn. Už dešimties minutų jaunikaitis jau gulėjo paliai tekantį upelį ir jo tyru ir baivinamu vandenėliu vilgė savo išdžiuvusią burną.

NE RAITELIS, O BAIDYKLĖ

Mustangų gaudytojo trobelėje nejvyko jokių permainų. Čia sėdėjo vienas Felimas ir nekantriai laukė sugrįžtant savo pono, Moriso Geraldo. Kad nebūtų per ilgu ir nuobodu, kuone be atvangos sriubčiojo degtinėlę. Tara gu-

(Bus daugiau)

SUNKVEŽIMIO UŽESIO BAIMĖ LIETUVOJE

Kai už lango gatvėje sužia sunkvežimis, kiekvieną padorų Lietuvos gyventoją nukrečia šiurpas!...

Keista tatai girdėti Amerikoje, kur kasdien ir kasnakt tiek daug ūžia sunkvežimių ir kitokių motorų. Keista ir nesuprantama! Bet Lietuvoje tai visiškai ne keista ir tai — pats baisiausias garsas, kuris šiurpu nukrečia kiekvieno kūną...

Štai ligi ko priveda bolševikų diktatūros teroras.

O priežastys labai paprastos ir pamatuotos.

Lygiai taip pat buvo 1941 m. birželio mėnesio tremtinių dienomis. Tada, kai enkavedistai su 10,000 sunkvežimių važinėjo po visą kraštą, naktimis ir ankstyvais rytais rinkdami iš anksto nustatytas aukas išvežimui į Sibirą. Tai buvo pirmoji pamoka, ir sunkvežimio garsas giliai įstrigo į kiekvieno ausį.

Daug mažiau, bet ir vokiečiai naudojosi sunkvežimiais panašiems tikslams, gaudydami Lietuvos jaunimą į kariuomenę arba rinkdami po provinciją vergus į darbus Reicho pramonėje.

Dabar grįžo vėl enkavedistų sunkvežimiai. Miestiečiai pripratę prie judėjimo, mažiau jaudinasi, išgirdę naktį sunkvežimių ūžimą.

Bet kaimiečiai, kai tik nakt į ar net dieną išgirsta prisiartinantį sunkvežimį, šoka prie lango žiūrėti, koks šoferis mašiną vairuoja. Svarbiausia, — ar tai ne NKVD sunkvežimis? Jei taip, tai kur jis vairuoja, ką dabar užpuls, suims ir išveš?

Tokie klausimai dabar persekioja ramųjį Lietuvos kaimo gyvenimą. Sunkvežimis jam pasidarė baisenybė. Sunkvežimio motoro garsas jam primena — vergijos ir mirties garsą...

Štai ligi ko praktikoje priėjo raudonojo rojaus "civilizacija" ir joje gyvenantis nelaimingas žmogus.

NĖRA TO BLOGO, KURS NEIŠEITŲ Į GERĄ

Vokiečių okupacijos metais lietuviams daug padėjo kaikurių vokiškos administracijos tarnautojų ir pareigūnų milžiniškas moralinis supuvimas, palinkimas imti kyšius, papirkimus ir panašiai. Nekartą pavykdavo už gerą kyšį "užmerkti" naciškam okupantui akis, išvaduoti suareštuotus asmenis. Buvo žandarų, kurie už gerą atlyginimą sutikdavo įspėti žmogų apie jam gresiantį areštą ar kitą kokį pavojų. Kauno nacių prokurorą buvo galima tiesiai nupirkti. Už 20,000 ar 50,000 markių kyšio jis išimdavo iš kalėjimo jau nuteistą asmenį ir jo bylą visai nukišdavo į stalčių.

Deja, juo galėdavo pasinaudoti daugumoje tik asmenys, nubausti už kriminalinius nusikaltimus, spekulantai ir panašūs įkliuvę juodosios rinkos milijonieriai. Suimtiesiems už politinius nusikaltimus būdavo žymiai sunkiau, o dažniausia ir jokios vilties išsisukti...

Tie trijų metų vokiečių nacių atneštieji šlykštūs įpočiai daug kur paliko galiotį ir dabar prie naujosios bolševikų okupacijos. Daugiau "prieinamais" pasidarė kaip tik rusų kacapų paskirtieji "liaudies" milicininkai ir kiti panašūs žemesnieji bolševikų administracijos pareigūnai.

Kartais pagal įsakymą, kartais tik patys sauvaliaudami, kacapai milicininkai areštuoja Lietuvos gyventojus ypač ūkininkus. Bet yra jau visa eilė atsitikimų, rodančių, kad su jais galima "geruoju susikalbėti," duodant kacapų milicininkui porą svarų sviesto, kapą kiaušinių, šiltesnius kailinius, keptą gaidį ar panašiai. Taigi, buvo tarpu jie dar nelabai "branginasi"...

Kaip prie vokiečių, taip ir prie rusų jokios vilties atsipirkti nėra tiems, kurie kliūva už politinius ar didesnius "nusikaltimus." Nebuvo galima ištraukti aukos, patekusios ir į NKVD požemius.

Bet džiaugiamasi, kad nors mažesniems "nusikaltimams" pavyksta kartais susitvarkyti. Ta proga Lietuvoje prisimenamas senas priežodis: nėra to blogo, kuris kartais neišeitų į gerą...

J. VAITULIONIS
PIRMAS LIETUVIS Chiropraktas Gydytojas
307 GRAND STREET,
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vak.
Šventadieniais susitarus

LIETUVIŠKA
ALUDĖ
KARŠTI UŽKANDŽIAI
KASDIEN
★
Patogi vieta užėjimui su MOTERIMIS
★
Alus. — Didelis pasirinkimas visokių gėrimų
Juozapas Zeidat
411 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

ĮVAIRIŲ DRABUŽIŲ SIUVYKLA
Siuvami įvairūs drabužiai moterims, vyrams ir vaikams pagal užsakymus. Drabužiai siuvami pagal vėliausias madas.
Reikalingi darbininkai: apreiteriai, preseriai ir rankiniai suvėjai. Alga gera. Patyrimas nereikalingas. Praneškite apie šias geras progas savo pažįstamiems.
JUOZAS LUGAUSKAS
168 ROEBLING STREET, BROOKLYN, N. Y.

JOHN V. BALTRUKONIS
INSURANCE & REAL ESTATE
NOTARY PUBLIC
TEISINGAS, SĄŽININGAS IR RIMTAS PATARNAVIMAS SAVO TAUTIEČIAMS
81 FOREST ST., KEARNY, N. J.
Tel.: Kearny 2-3237.

Senator Willis asks restoration of Lithuania's Independence

(Reprinted from the Congressional Record)

Mr. WILLIS. Mr. President, I ask unanimous consent to submit a concurrent resolution calling on the President and the Department of State to devote their efforts and use their influence with the other nations of the world to secure for the people of the Republic of Lithuania a restoration of their independence and their rights to free and democratic elections.

All lovers of liberty were heartened greatly by President Truman's recent statement, in his Navy Day speech in New York, that the United States believes "in the eventual return of sovereign rights and self-government to all peoples who have been deprived of them by force."

The President, it will be recalled, declared:

We shall approve no territorial changes in any friendly part of the world unless they accord with the freely expressed wishes of the people concerned. We believe that all peoples who are prepared for self-government should be permitted to choose their own form of government by their own freely expressed choice, without interference from any foreign source.

A little later in his speech, the President asserted:

We shall refuse to recognize any government imposed upon any nation by the force of any foreign power.

As all Senators know, the United States never has recognized the successive conquests of Lithuania, together with the conquests of its tiny neighbors on the Baltic Sea — Estonia and Latvia. We have been consistent in this respect, if in no other.

The history of these tiny republics, carved out of war-beset Europe in 1917 and the years following, has been a particulary tragic one. After much effort, the Lithuanian Republic began to function about 1920, but there was never a year when one aggressor or another on her borders did not menace her safety. Despite these constant fears, the Lithuanians worked vigorously and, by 1940, had attained a certain degree of financial and governmental stability. However, from that time until this, the Lithuanians have been first under the heel of one aggressor, then under the heel of another.

The Russians came in first. Later, they were chased out by the Germans. Then, as we know, the Russians came back. This time it looks as if they are going to stay, unless through the United Nations Organization or some other cooperative device we can obtain for the people of Lithuania the freedom they have so richly earned, and of which they have shown they are capable.

My concurrent resolution is selfexplanatory. It is in line with the principles of the Atlantic Charter, the now defunct League of Nations, and all the other noble sentiments our leaders have expressed so confidently and so often in the past. Let us in this Congress lend our voice to deliver what our leaders have so gliby put as ideals through the years.

***

There being no objection, the concurrent resolution (S. Con. Res. 40) submitted by Mr. WILLIS was received and referred to the Committee on Foreign Relations, as follows:

Whereas in the course of the devastating war against totalitarianism, which has been successfully concluded on all military fronts through mutual efforts and expenditures of blood and material resources of the United Nations, the political sovereignity and independence of many small peace-loving nations was set aside by armies of occupation: and

Whereas the Republic of Lithuania was a peace-loving nation which was geographically in the path of three military invasions, as a result of which it lost its goverment and independence; and

Whereas the independence of the Republic of Lithuania has long been and is still recognized by the United States and many nations throughout the world, which have conscientiously proclamed their allegiance to principles of liberty and equality and the right of self-determination: and

Whereas the policy of the United States of America as expressed in the Atlantic Charter and affirmed in the official utterances of representatives of our State Department has consistently and unequivocably supported the right of all democratic peoples to elect freely, and without external pressure, the form of government which they desire, and the restoration of sovereignty to those who have been forcibly deprived of this sacred prerogative; and

Whereas recently, on October 19, 1945, United States Supreme Court Associate Justice Robert H. Jackson reaffirmed the policy of the United States in a communication to the Government of Soviet Russia wherein he stated:

"In the indictment of German war criminals signed today, reference is made to Estonia, Latvia, Lithuania, and certain other territories as being within the area of the U. S. S. R.

"This language is proposed by Russia and is accepted to avoid delay which would be occasioned by insistence on an alteration in the text. The indictment is signed subject to this reservation and understanding.

"I have no authority either to admit or challenge on behalf of the United States Soviet claims to sovereignty over such territories.

"Nothing therefore in this indictment is to be construed as a recognition by the United States of such sovereignty or as indicating any attitude either on the part of the United States or on the part of the undersigned toward any claim to redisposition of such sovereignty;" and

Whereas recently, on Oct. 27, 1945, President Harry S. Truman, in his Navy Day address on the foreign policy of the United States, declared: "We believe in the eventual return of sovereign rights and self-government to all peoples who have been deprived of them by force. We shall approve no territorial changes in any friendly part of the world unless they accord with the freely expressed wishes of the people concerned. We believe that all people who are prepared for self-government should be permitted to choose their own free choice. And we shall try to atain a world in which nazism, facsism, and military aggression cannot exist. We shall refuse to recognize any government imposed upon any nation by the force of any foreign power;" and

Whereas the omission of London Conference of Foreign Ministers to concern themselves with the vital issues inherent in this matter would tend to effect a lessening of the public faith in the great moral principles for which the war was fought and would make a mockery of the sacrifices of millions of human lives; and

Whereas a permanent peace can be secured only through a mutual respect and consideration of the basic principles of justice and right as they affect all nations, large and small, rich and poor: Therefore be it

RESOLVED, That it the sense of the Congress that the President of the United States and the officers of the State Department give active support to the principles herein announced, and devote their efforts and influence with the nations of the world to secure to the people of the Republic of Lithuania a restoration of their independence and the right of free and democratic election after armies of other nations have left and Lithuanian refugees have been repatriated to their homeland; be it further

RESOLVED, That the President of the United States and the Secretary of State use their good office to place the subject matter upon the agenda of the Conference of Foreign Ministers in London within a reasonable time and to support the principles herein set forth when the matter of the independence of the Republic of Lithuania is considered in said Conference.

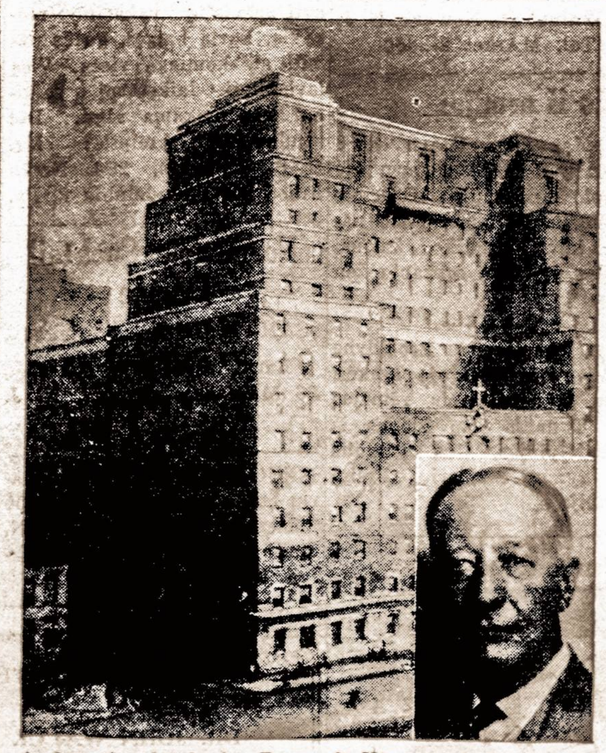

Architect's sketch, by Eggers & Higgins, of sixteen story Alfred E. Smith Memorial Building at Saint Vincent's Hospital, New York City, for which a nationwide appeal for a $3,000,000 building is now under way, and (inset) a favorite portrait of the late Governor. Serving as a practical tribute to the man who did so much for his fellowmen, contributions are being sought from Al Smith's friends and admirers in every State and from every language group in an effort to make this a truly national memorial. The Alfred E. Smith Memorial Hospital will serve the sick regardless of race, color or creed, a policy embodied in the constitution and conduct of St. Vincent's hospital for ninety-six years.

NOW IS THE TIME TO WORK TOGETHER

We poor, short — sighted mortals, allow ourselves to grow angry, to become discouraged, if our interests are not attended to immediately. Instead of facing contradictions with patience and resignation, instead of trying to work things out with stead fast hope, we give up and fail.

In order to attain success, we must see our point of view and take others into consideration. To admit a wrong is no disgrace, but an act of courage. No matter how agreeable or disargeeable a person may be to us personally, we should value his opinions. In life we must be willing to understand and be undestood!

It is to those who so bravely kept courage and fought for the Freedom of Lithuania during its darkest hours, that we wish to extend our profound THANKS! It is because of their many sacrifices and unceasing hope, that the torch of freeing Lithuania from tyrannic rule is glowing, and it will be because of their courage, and the understanding of other great democratic nations as well as our own, that the torch will glow in all its brilliance.

The fight for freedom that was lost in 1940 is no longer a dream, but a reality. Now is the time for all of us to join together for a common cause, and to work with more enthusiasm than ever before. Let us all say — we are doing our share too.

Frances Mary Siedlik

Gov. Green accepts membership in ULRF

Rev. Dr. J. B. Koncius, National President of the United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., announced today that Governor Dwight H. Green, of Illinois, has accepted honorary membership in that organization.

The United Lithuanian Relief Fund, a member agency of the National War Fund, has a large number of chapters in the State of Illinois

LITHUANIA UNDER SOVIET OCCUPATION

A statement made by a Lithuanian, formerly a soldier of the Red Army, is of interest. He relates that immediately upon occupying any part of Lithuania the Bolsheviks usually organized local militia whose duties were to arrest those whom the occupants considered to be anti-Communist. At night these militia-men were afraid to leave their office building. In making arrests, the militia confiscated food, fodder, and sometimes the clothing of their victims, as well as all bicycles and the larger radio sets. Those who resisted such confiscation were deported. After the occupation of some localities, all former Lithuanian officer up to fifty years of age, and noncommissioned officers and soldiers between nineteen and forty-eight, were summoned for military service. When it appeared that most of these men had gone into hiding, the Soviets announced that their relatives would suffer reprisals.

Russian treatment of the Lithuanian people was cruel. The greatest vice of the Russian invaders was drunkenness. Wherever they were stationed, they began to make vodka. When ineoxicated, they attacked women and committed acts of debauchery. The names of some of their victims have been reported. The Russians were determined to avenge German brutalities toward the Russian civilian population at the expense of innocent Lithuanians.

***

German Soviet warfare left Lithuania greatly devastated, especially the western part which lies between the Nemunas River and the German frontier. Many farm buildings there, it is said, are now heaps of ashes. Numerous estates have no owners and no buildings. Bridges have been destroyed. Only about 15 perc. of the farms in this region have survivto reliable information hardly to reliable information hardl any undamaged or undestroyed churches remain in the Vilkaviškis and Šakiai districts.

***

Although exact statistics are not available, Lithuanian circles in Germany estimate that about fifty thousand Lithuanian deportees and refugees were captured by the Red Army in East Prussia. It is said that these Lithuanians were driven eastward on foot. Whether they arrived in Lithuania and what fate was planned for them is not yet known.

LIETUVIŲ RADIJO VAKARINĖS

7:30 PROGRAMOS 7:30

J. P. GINKUS, Direktorius

KETVIRTADIENIAIS 7:30 WWRL 1600 kc.

Gyvuoja virš 14 metų oro bangomis, transliuojama visuomenės įvairūs pranešimai, naujienos, muzika.

(Vietinės žinios, parengimai: koncertai, šokiai ir t.t. Vestuvės, puotos, liūdni pranešimai.)

Ad. Jazavitas, muzikos ved. — V. Ubaravičius, parengimų ved. — C. Marma, programos ved.

405 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Tel. EVergreen 4-7142

DIDELIS VIENYBĖS KNYGŲ IŠPARDAVIMAS

Kraustantis į savo namus, Vienybės įstaiga turi sumažinti savo knygų sandėlį. Todėl gera proga įsigyti daug gerų ir naudingų knygų už visai mažą mokestį.

UŽ VIENĄ DOLERĮ JŪS GALITE GAUTI KNYGŲ TIEK, KIEK TIK GALIMA PANEŠTI

Pasiskubinkite, nes dar šį mėnesį Vienybės įstaiga turi būti persikrausčiusi į savo namus, 412 Bedford Ave.

Pasinaudokite šia puikia proga! Kreipkitės tuojau!

VIENYBĖ

193 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

PHILIP BENDER

AVALINĖS KRAUTUVĖ

Įsteigta 1882 m.

Mūsų batų kokybė jau seniai yra žinoma lietuviams

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS VISIEMS ŠEIMOS NARIAMS

245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

Telefonas: EV.7-2043

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Notary Public Tel.: STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
Notary Public Tel., Newton 9-4464

F. W. SHALINS
(ŠALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

RODZEVICZ FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
402 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

Iš Pacifiko grįžo Vitalis Bukšnaitis

Šiomis dienomis grįžo namo garbingai paleistas iš laivyno tarnybos buvęs Vienybės angliško skyriaus redaktorius ir kolumnistas Vitalis Bukšnaitis. Vėliausiu laiku Vitaliui teko būti Japonijoje ir Kinijoje. Be kovų Pacifike, Vitaliui Bukšnaičiui taip pat teko dalyvauti Vidužemio jūrų kautynėse, Europoje.

Šiame Vienybės numeryje Vitalis Bukšnaitis vėl pradėjo rašyti savo kolumną Take it or Leave it. Be to, jis perims Vienybės angliško skyriaus redagavimą.

Vitalis Bukšnaitis dalyvaus Amerikos Lietuvių Misijos susužiavime, Washingtone.

Rūbai ir avalinė Lietu-Lietuvos tremtiniams

Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas praneša, kad spalių 23 d. iš New Yorko uosto išplaukė M. S. Mangarella su 10,000 svarų rūbų ir avalynės skiriamų Lietuvos tremtiniams Skandinavijoje.

Šis transportas yra jau penktas iš eilės.

Grįžo dr. Stalionis

Lapkričio 2 d. iš Europos grįžo kpt. dr. Stalionis, kuriam karo metu teko išgyventi daug šiurpulingų valandų. Vėliausiu laiku dr. Stalionis buvo Vokietijoje. Jo nuomone, Vokietijai reikės 50 metų atsistatyti ir išsigydyti iš karo žaizdų. Būdamas Vokietijoje, dr. Stalionis turėjo progos susitikti daug Lietuvos karo tremtinių, kuriems jis, kaip įmanydamas, stengdavosi padėti. Kpt. dr. Stalionis, tarp kita ko, pasakojo, kad jo kabinete kurį laiką dirbusi slaugės darbą viena lietuvaitė, taip pat atbėgusi iš Lietuvos.

Nežiūrint visų išgyventų karo baisumų, dr. Stalionis atrodo puikiai.

J. Krunklys

Viešos diskusijos Lietuvos klausimu

Lietuvių siuvėjų Nepr. Klubas rengia viešas diskusijas, kurios bus lapkričio 25 d., A. L. P. Klube, 280 Union Ave. 2:30 v. p. p. Įėjimas nemokamas.

Diskusijoms įvadą padarys adv. K. Jurgėla. Jo tema: "Ar Lietuva, kaipo valstybė, turi teisę gyventi nepriklausomu gyvenimu, ar kas ją kitas turi valdyti?"

Po diskusavimo, advokatas K. Jurgėla padarys paskutinę diskusuojamu klausimu išvadą.

LKN Klubo valdyba.

Barbora Darlys ir Marijona Kižytė dainuos šį sekmadienį, lapkričio 18 d., Bayonne lietuvių parapijos jubiliejaus koncerte.

DAINUOS VIENYBĖS JUBILIEJAUS KONCERTE

Artistė Polyna Stoska Stoškiūtė

Kaip žinoma, ateinančių metų vasario 24 d., Labor Lyceum salėje, Brooklyne, įvyks Vienybės 60 metų jubiliejui paminėti koncertas. Šiam nepaprastam koncertui bus ir nepaprasta programa. Pirmą kartą Vienybės koncerte dainuos garsioji operos artistė Polyna Stoska Stoškiūtė. Artistė, kaip žinoma, prieš karą buvo Berlyno operos artistė. Grįžusi iš Europos, artistė Stoškiūtė koncertavo po visą Ameriką, taip pat armijos ir laivyno stovyklose, užjūryje. Šiuo metu artistė Stoškiūtė dainuoja New York City Center teatro statomose operose, New Yorke. Nėra abejonės, kad kiekvienam, atėjusiam į Vienybės koncertą, bus įdomu iš girsti šią didelio talento ir stipraus balso artistę, plačiai Amerikoje pagarsėjusią dainininkę lietvaitę Polyną Stoškiūtę.

NEW YORKO MIESTO RINKIMAMS PRAĖJUS

New Yorko miesto rinkimuose, lapkričio 5 d., laimėjo garsioji Tammany Hall. Taip bent iš paviršiaus atrodo ir taip veik visi komentatoriai aiškina. Tačiau tikruoju laimėtoju laikoma American Labor Party. Ji nulėmė rinkimus, susidėjusi su demokratais.

Republikonų partija, nežiūrint to, kad jos abiejų kandidatų balsus sudėjus, buvo didžiausia partija, vis dėlto pralaimėjo. O pralaimėjo todėl, kad ji buvo suskaldyta.

Republikonų partijos skilimo priežastis yra įdomi ir verta komentarų. Republikonų partija pasirinko savo kandidatu New Yorko miesto mero pareigoms žydų tautybės teisėją Goldstein. Tai buvo padaryta, New Yorko valstybės gubernatoriui T. Dewey pageidaujant. Dewey veikiausiai manė, kad nominavus žydų tautybės kandidatą, bus galima gauti daugumą žydų gyventojų balsų ir tuo būdu lengvai laimėti prieš darbiečių ir demokratų bloką. Bet šiuo atveju Dewey skaudžiai apsiriko. Jis, matyt, buvo pamiršęs, kad Darbo partija taip pat buvo sukurta daugumoj iš žydų tautybės unijos vadų ir, pagaliau, jos eiles sudaro žydų tautybės piliečiai. Be to, gub. Dewey, matyt, taip pat nežinojo ar buvo pamiršęs, kad žydų tautos žmonės yra praktiški ne tik biznyje, bet ir politikoje, ir jų neaiškiais pažadais nesuviliosi. Jiems buvo svarbiau siekti partijos laimėjimo ir didesnio prestižo įsigijimas. Partijos laimėjimas, aišku, jiems buvo svarbiau, negu pavienio asmens laimėjimas.

Dabar apie tai visaip kalbama. Sakoma, kad La Guardia, tas garsusis Tammany "priešas," pasirodęs tikroje savo šviesoje. Pats būdamas Darbo partijos narys, La Guardia suskaldė republikonų balsus, išstatydamas kandidatu Newbold Morris. Sakoma, kad La Guardia norįs gauti Tammany Hall paramą savo kandidatūrai į Senatą būsimuose rinkimuose . . .

O tuo tarpu La Guardia su plačia šypsena pasitinka naują New Yorko miesto mėrą O'Dwyer.

D. Klinga.

Lapkričio 18 d. Vienybės skaitytoja Ona Lugauskienė, brooklynietė, minėjo savo gimtadienį.

Europos lietuviams patinka Vienybė

Šiomis dienomis mums iš Vokietijos parašė vienas Lietuvos žurnalistas laišką, kurio ištrauką čia dedame:

Gerbiamas Redaktoriau:

Pirmas Amerikos lietuviškas laikraštis, kuris pateko į mano rankas, buvo Tamstos redaguojama Vienybė. Šiandien aš gavau ir daugiau lietuviškų laikraščių, bet turiu Tamstai nuoširdžiai pasakyti, kad Vienybė yra geriausias Amerikos lietuvių laikraštis. Tai yra mano vieno nuomonė, bet šimtai kitų lietuvių, nežiūrint kokios pažiūros jie bebūtų, Tamstos redaguojamą laikraštį labiausiai vertina ir jį su didžiausiu pamėgimu skaito.

Linkiu Tamstos darbe sėkmės.

Jūsų
Vytautas Prutenis
Wurzburg.

Antanas Bimba Sulaikytas Švedijoje?

Brooklyne viešuose suėjimuose karšti komunistai skundžiasi, kad jų misijonierius Antanas Bimba, kuris iškeliavo į Sovietų Rusiją švedų prekybiniu laivu, esąs sulaikytas Švedijoje. Ar Bimba, kaipo Amerikos pilietis, bus grąžinamas atgal, ar Juozas Stalinas jį iš ten parsigabens į Rusiją, tai patiems komunistams dar neaišku.

Laisvėje skelbiama Bimbos kelionės įspūdžiai. Ten sakoma, kad Bimba vedęs diskusijas su laivo kapitonu ir jo paklausiąs, kodėl švedai nenuverčia savo karaliaus ir neišsirenka prezidento. Laivo kapitonas atsakęs, kad karalius yra Švedijos žmonių reikalas ir, be to, jis jiems esąs geras.

Laivo kapitonas, pasiklausęs tokių revoliucinių nuomonių, parašęs atatinkamą raštą ir, laivui pasiekus Švediją, tai įteikęs imigracijos viršininkams, kurie Bimbą, kaipo revoliucinį propagandistą, tuojau ir čiupę už apikaklės.

Laisvės pastogės personalas labai piktinasi pasklidusia žinia. Jie norėję tai nuslėpti ir todėl šios žinios skleidėjus vadina davatkomis. Bet žinios skleidėjai atkerta, sakydami, kad Bimba pasielgęs labai "durnai." Girdi, kam jis laivo kapitonui pliauškė, kad reikia nuversti Švedijos karalių. Sako, jeigu Bimba nemoka savo liežuvio suvaldyti, tai tegul ir atsiima, kas jam priklauso.

IEŠKOME keturių brolių ir sesers Stankų. Jų vardai: Vincas, Jonas, Selvestras, Antanas ir Magdelena. Tai Mykolo Senkaus vaikai, kilę iš Grigaliūnų kaimo, Gudelių valsčiaus, dabar prijungto prie Veiverių valsčiaus. Jų adresai nežinomi, tik žinoma, kad jie gyveno Mahanoy City, Pa. ir Springfield (nežinia, kurioje valstybėje). Kurie žino apie juos ar jie patys — prašomi atsiliepti. Yra labai svarbus reikalas. Jų ieško brolis Stasys Senkus. Rašykite šiuo adresu:

MR. and MRS. G. SAMOLIS
457 Keap St., Brooklyn, N. Y.

MAISTO SIUNTINIUS Į EUROPĄ GALITE SIŲSTI PER VIENYBĖS AGENTŪRĄ

193 GRAND STREET, Tel.: EV. 4-0862 BROOKLYN 11, N. Y.

Šis skyrius įsteigtas specialiai Vienybės skaitytojams patarnauti

Siųsdami savo užsakymus pažymėkite siuntinio numerį ir aiškiai išrašykite adresato vardas ir adresas

SIUNTINYS No. 105

1 pt. alyvos
1 sv. ryžių
1 sv. Farina
2 pl. muilo (12 oz.)
2 dž. kiaušinių miltelių (lygus 2 tuz.)
1 sv. sūrio
1 sv. kavos
½sv. kavos (cocoa)
½ sv. arbatos
½ sv. šokolado
½ sv. pieno miltelių
100 sakarinos šmotelių
25 adatos
6 špulės siūlų

KAINOS:

Į Belgiją, Suomiją, Prancūziją, Olandiją, Italiją, Norvegiją ir Švediją $7.94
Į Luxemburgą ir Šveicariją 8.11

SIUTINYS No. 104

1 pt. alyvos
12 oz. konservuotos mėsos (luncheon)
6½ oz. konservuotos mėsos (potted)
1 dž. anchovies, 2 oz.
2 pl. muilo, 12 oz.
2 dž. kiaušinių miltelių
½ sv. sūrio
1 sv. kavos
½ sv. arbatos
4 oz. saldaus šokolado
½ sv. paprasto šokoladi
3 pak. sriubos (Dehydrated)
½ sv. pieno miltelių
100 sakarinos šmotelių
25 adatos, 6 špulės siūlų
100 vitaminų pilelių

KAINOS:

Į Belgiją, Suomiją, Prancūziją, Olandiją, Italiją, Norvegiją ir Švediją $9.69
Į Luxemburgą ir Šveicariją 9.86

ŠIE SIUNTINIAI SIUNČIAMI IŠ COPENHAGEN, DANIJOS:

SIUNTINYS No. 107

1 kg. lašinių
1 kg. salami
1 kg. kumpio
½ kg. sviesto
½ kg. sūrio
½ kg. cukraus

KAINOS:

Į Norvegiją, Olandiją ir Suomiją $9.75
Į Prancūziją ir Belgiją 10.75
Į Lenkiją ir Austriją 11.50

SIUNTINYS No. 109

1½ kg. lašinių
1 kg. kumpio
1 kg. salami
½ kg. sviesto
½ kg. sūrio

KAINOS:

Į Norvegiją, Olandiją ir Suomiją $8.25
Į Prancūziją ir Belgiją 9.25
Į Lenkiją ir Austriją 10.00

Siųsdami užsakymus kartu pridėkite čekį ar pašto perlaidą. Aukščiau paduotos kainos taip pat padengia persiuntimą ir apdraudą. Užsakymai priimami iš visur

VISI SIUNTINIAI APDRAUDŽIAMI LLOYDS OF LONDON

Memories of Lithuania RADIO HOUR

Saturdays, 5:00 to 5:30 p. m.
Station WEVD—1330 kil,
Director—JACK J. STUKAS
429 Walnut St., Newark, N. J.
Tel. MArket 2-5360

Grįžo iš armijos

Vladas Žilys, ištarnavęs 3 metus ir 4 mėnesius armijoje ir apie tiek išbuvęs užjūriuose, šiomis dienomis grįžo namo, kur jį pasitiko žmona. Vladas grįžo su seržanto žen klais.

Praeitą savaitę Brooklyne ir Vienybės įstaigoje lankėsi mūsų skaitytojas ir rėmėjas Gus Tunaitis su žmona iš Philadelphijos. Gus Tunaitis yra žymus biznierius Philadelphijoje.

Proga jaunam vyrui

Vaikinas, baigęs vidurinį mokslą ar kolegiją, turi progos gauti gerą tarnybą banke. Dirbdamas banke, jis turės du kartus į savaitę lankyti specialią vakarinę mokyklą, kurią baigęs, galės užimti atsakomingą vietą. Visą lavinimosi laikotarpį vaikinui bus mokama alga. Dėl smulkmenų kreiptis: Mr. C. S. Cheleden, 204 North Braod St., Philadelphia 2, Pa.

Normandie Cocktail Lounge

SAM MAGEE, savininkas
Barai, muzika ir šokiai
26 Main St., Orange, N. J.
Tel.: OR. 3-9641

IŠNUOMOJAMAS 3 kambarių butas su maudyne, $17.00 mėnesiui. Kreipkitės: J. N. Smith, 93 Grand St., Brooklyn, N. Y.

CLEMENT A. VOKETAITIS
VOKIETAITIS
Advokatas
41-40 74th Street,
Jackson Heights, N. Y.
NEwtown 9-5972

ALLIANCE HALL
Restauranas ir Baras
Viena iš puikiausių lietuviškų svetainių
Tinkama vieta visokioms pramogoms.
Kasdien muzika ir šokiai.
ALLIANCE HALL
K. Buividas, sav.
197 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 4-6344

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6-th Street
VALANDOS:
8 — 10 ryte
1—2 popiet
6—8 vakare
Tel. Evergreen 8-9229

DR. BLADAS K. VENCIUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. ofiso STagg 2-0706
Namų —Jamaica 6-3834

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4-th Street
VALANDOS:
9—12 ryte
1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

TARZANAS IR TARZELĖ

Edgar Rice Burroughs.

Netrukus bezdžionių šokis pasieks savo didžiojo pasiutimo. Tada džiuglių bestijos, apsiginklavusios buožėmis, puls Tarzelę ir, žinoma, ją nudobs. Baisus pavojus merginos gyvybei.

Gerai žinodamas bezdžionių tikslą, Tommy ištempė savo lanką ir reikalavo tuojau merginą paleisti. Bezdžionės taip pat tuojau suprato, kad karingusis berniukas juokų nekrečia.

Todėl viena bezdžionė sugalvojo netikėtą puolimą. Išsiskyrusi iš šokančių bestijų rato, ta bezdžionė, laikydama rankoje buožę, tyliai slinko berniukui iš užpakalio, kad suardytų jo planus.

Staiga bezdžionė šoko iš užpakalio į berniuką ir nulaužė jo lanką. Dabar Tommy buvo bejėgis kuo nors padėti į nelaimę atsidūrusiai laukiniai Tarzelei. Dėl to berniukas degė iš pykčio.

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame Vienybės numery